

Serghei COLOȘENCO

Vasile Alecsandri

TEATRU

Editura SFERA
2018

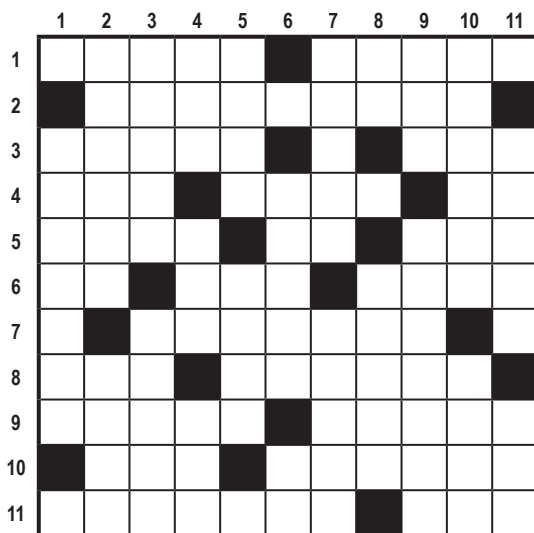
„Nu știu dacă am creat teatrul național, dar știu că i-am adus un mare concurs.”

Vasile Alecsandri

DESPOT-VODĂ

Legendă istorică în versuri, 5 acturi și 2 tablouri
(1558-1561)

Reprezentată în București, 30 septembrie 1879

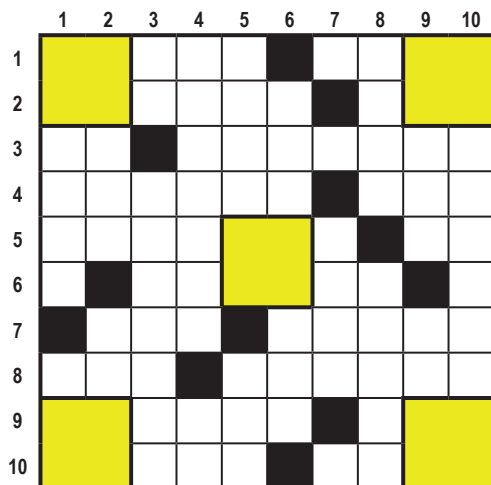
ORIZONTAL: 1) Scriitor și diplomat român, unul din prietenii lui Vasile Alecsandri, care-i scrie: „Drama ta istorică, **Despot**, este un giuvaer din cele mai prețioase ale coroanei tale de poet, coronă bine înțepenită pe capul tău” (Ion) – Trimisul turc, al lui Soliman Sultanul, zis și Bairactarul, care-i cere lui Lăpușneanu să confirme domnia sa în Moldova și să trimită haraciul de zece mii de galbeni oferindu-i „o pală-mpărătească/ș-un steag cu semiluna”. **2)** Domnul Moldovei, învins de Despot la Verbie, în 1561 (Lăpușneanu). **3)** Fapta oribilă a palatinului Laski care o înjunghie mortal pe soția sa când a aflat de adulterul ei – Animalele carpatine ucise la vânătoare de boierii veniți de la Suceava, împreună cu Ciubăr-Vodă, dar și cerbi (sg.). **4)** Fiica vornicului Moțoc, îndrăgostită de aventurierul Despot Eraclid, leșină când îl vede mort, înjunghiat de Ciubăr-Vodă – „Scopul” urmărit de Despot în Moldova, dar și de vornicul Moțoc, ce-l vrea ca ginere, binecuvântând legătura acestuia cu Ana –

Sfârșitul lui Despot! **5)** „*Dar fiara mă clocește cu ochii... de foc/Și eu, cu dânsul față, rămân înfipt pe loc*”, replică a lui Ciubăr spusă lui Spancioc (Actul I, Scena III) – Tronul din dreapta! – Lichidul pe care-l aduce în fedeleș Limbă-Dulce și-i dă lui Jumătate să bea, amândoi fiind plăieși în culmea Carpaților ce desparte Bucovina de Transilvania (pl.). **6)** Moțoc Vornicul – Circumstanță – Localitate petrolieră în Libia. **7)** Capitala Moldovei, cetatea de scaun a lui Alexandru Lăpușneanu, unde în palatul domnesc, este primit Despot Eraclid împreună cu alți boieri; aventurierul, lingușitor, spune că e văr cu Doamna Ruxandra și-i oferă o cutie cu bijuterii sustrasă de acesta de la Castelul din Zips, de la Carmina, soția lui Laski. **8)** Gulie – Palatinul Siradii, soțul vârstnic al Carminei, care-l găzduiește pe Despot și îl ajută cu bani și cu oșteni să ocupe tronul Moldovei (Laski). **9)** Postura lui Despot pentru Carmina căreia-i declară dragoste și-i promite să fie Doamnă a Moldovei după ce el se va întrona – „*În veci slăvit să fii!*”, vorbele lingușitoare ale lui Harnov adresate lui Alexandru Lăpușneanu. **10)** Poezii de preamărire – Cum este socotit Despot Eraclidul de către Ștefan Tomșa, când se află că e „*de țară vânzător*”, în finalul piesei. **11)** Locul din incinta castelului unde este invitată de Laski să se ducă soția sa, „*acolo au rămas/Și Zay ș-ai noștri oaspeți*”, ca el să vorbească nestingherit cu Despot, după ce acesta evadase din închisoarea unde-l aruncase Lăpușneanu (pl.) – Postav țărănesc.

VERTICAL: 1) Frumoasa și tânăra soție a palatinului Albert Laski, cu rol dublu în acțiunea piesei, care, în final, dându-și seama de jocul lui despot îl numește *infam*, om infernal, ipocrit, mișel, simțindu-se trădată în așteptările sale: „*Trei ani eu te aștept/ Cu dorul, cu speranța, cu nerăbdarea-n pept*”. **2)** Unul din boierii ostili lui Alexandru Lăpușneanu – El, îi spune Despot Carminei, „*e zeu înaripat,Și el ne va conduce, păreche-ncoronată,Pe tronul cu splendoare din țara-nvecinată*”. **3)** Copilul de 14 ani al lui Ștefan Tomșa ce asistă la victoria tatălui său împotriva armatei lui Despot – Arma pe care Despot o numește soția sa, iar speranța fiindu-i soră, în monologul ce-l rostește în actul I. **4)** „Centrul de Ecologie Montană” (siglă) – Constelație, care, conform cosmologiei babiloniene, se identifică cu orașul Babilon – „Nota Editurii” (abr.). **5)** Centrat, vorbind despre o piesă – Salcâmul de la țară. **6)** Francezul care avea sub comanda sa vreo 50 de burgunzi, va fi un aliat de nădejde al lui Despot – Scena 34! **7)** Șeful secuimii din Ardeal, Sekeli, sau Secuiul, unul din petrecăreții de la castelul lui Laski, și el un apropiat al lui Despot – Vaporii de apă. **8)** Inițiale pentru Harnov și Despot! – „*La picioare-ți lin curge curge ca un râu*”, îi spune Despot lui Laski, la castelul său. **9)** Grup etnic din Maynmar la granița cu Bangladesh – Starea psihică a Carminei datorată lipsei lui Despot, trăind la Castel „*în lacrimi, în durere, în grijă, în muștrare,/Lipsită de-orice sprijin, străină de sperare,Închisă-n aste plaiuri sălbatice, pustii*”. **10)** Despre dramă Ion Ghica îi scrie lui Vasile Alecsandri: „*acest eveniment literar care va rămânea în literatura noastră un adevărat monument demn de literaturile cele mai bogate ale...*” (nom.) – Seminție. **11)** Reproducem două versuri din tirada lui Despot după ce o cere de nevastă pe Ana lui Moțoc, rămas singur în casa lui vornicului: „*Cu Ana, dulce floare căzut-aici din.../ Să fie floarea vieții și a coronei mele!*” – Plecată din centru!

Dicționar: AMAL, CEM, ICU, NED, MRU, ECA.

TEATRALĂ

ORIZONTAL: 1) Sat în județul Harghita – Rocă silicoasă viu colorată, folosită ca piatră semiprețioasă. 2) A reveni la poziția dreaptă – Registru de stare program (abr. inf.). 3) Pană de despicaț lemn – Înflăcărare. 4) Veche unitate de cavalerie căzăcească, cuprinzând o sută de oameni (pl.) – Dare din trecut. 5) A împleti pulovere – Teme de aritmetică! 6) Mulțime de oameni (reg.). 7) Produse lactate (2 cuv.). 8) Turcul alintat! – Albastru-deschis (pl.). 9) Închinată divinității – Nume feminin. 10) Sat în județul Brașov – Derivat al laptelui de oaie.

VERTICAL: 1) Adepții unei religii naturale – Apar avocații! 2) Spațiu teatral – Localitate în Suedia. 3) Sandală Zamfir – Zăpăciți. 4) Cufundat în lectură – Pe el. 5) Moșul din proza lui Balzac – Părinte. 6) A se tâmpi. 7) Măsură de capacitate pentru lichide în Transilvania. 8) Maur – Meșter în podoabe. 9) Vin cu apă – A încreți. 10) Celulă geminală masculină.

Dicționar: AVO, ULVO, ACAU.

În casele rasterate veți afla titlul piesei de teatru scrisă de Vasile Alecsandri în anul 1879, o legendă istorică în versuri, din „5 acturi și 2 tablouri”, reprezentată în București la 30 septembrie 1879: 6-4.

DESPOT-VODĂ,

„e, fără nicio contestare, drama cea mai bună ce s-a scris în limba noastră, plină de acțiune, ici de puternice, acolo de gingașe simțiri, dar pe deasupra tuturor calităților acestora, versul și limba privighetorii de la Mircești răpește auzul și simțurilor.”

Mihai Eminescu

SĂRITURA CALULUI

→	S	T	O	A	A
I,	A	H	P	R	R
C,	S	T	N.	N	R
P	C	O	I	O	O
V,	O	I	I	N	C

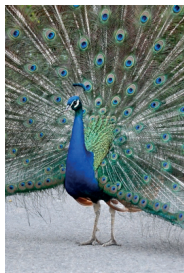
Pornind din caseta indicată de săgeată și urmând săritura calului de la jocul de șah, veți afla numele a patru boieri ostili domniei lui Alexandru Lăpușneanu, dar și a lui Despot-Vodă.

DOMNUL

(Metagramă anagramată:

$4 + XXXTXX = 10$)

E

DESPOT-VODĂ

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

ORIZONTAL:

- 1) A ospăta.
- 2) Aventurierul francez, care-l susține pe Despot.
- 3) Apariții în popor.
- 4) Omul de încredere al lui Alexandru Lăpușneanu, zis și Calabaicanul – Inițiala Anei!
- 5) Stare patologică subită, însoțită de cădere.

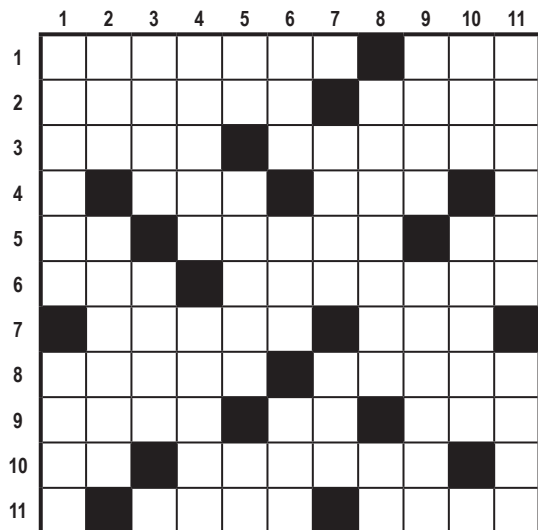
VERTICAL:

- 1) Indienii din antichitate, stabiliți în estul provinciei persane Gedrosia.
- 2) Vornicul conspirator, tatăl Anei, susținător al lui Despot.
- 3) Cap de egretă! – Crestătură la ferăstrău.
- 4) Sat în județul Timiș.
- 5) Copilul lui Ștefan Tomșa, în vârstă de 14 ani.

FÂNTÂNA BLANDUZIEI

Iubitului meu frate locotenent-colonel IANCU ALECSANDRI, fost agent diplomatic al României la Paris, dedic această piesă FÂNTÂNA BLANDUZIEI, compusă la Mircești în anul 1883 și reprezentată la București în 22 martie 1884.

V. Alecsandri

„Scrisă la sfârșitul anului 1882 și începutul anului 1883, numai în patru săptămâni, și reprezentată la 22 martie 1884, Fântâna Blanduziei e cea mai izbutită lucrare dramatică a lui Vasile Alecsandri, întrucât din câteva trăsături a reușit să ne proiecteze o viziune antică.”

Eugen Lovinescu

ORIZONTAL: 1) Poet latin, protejatul împăratului August prin intermediul lui Mecena, eroul piesei **Fântâna Blanduziei**, care spune: „*poet sunt, și poetul nu scutit de chin*”, iar Neera îi dă replica: „*Tu ești acel filosof de renume, / Tu ce vorbeai de patimi ca de ale mării spume? ... / Mi-ai zis, îți adă aminte, că omul e mahnit / Când în amurgul vieții pășește neoprit*” – „Active virus Shield” (abr. med.). **2)** Zeul amintit de Horațiu lui Scaur, bătându-și joc de acest libert îmbogățit peste noapte – Originea barbară a lui Scaur, „*un sclav înfumurat*” (Postumus), „*cel putred de avuție*” (Neera), „*de ciudă-a să turbeze*” (Gallus). **3)** Prefix pentru jumătate – Om politic roman, prieten și sfetnic al împăratului Augustus, protector al poezilor, care-i reproșează lui Horațiu că se lasă așteptat de admiratori: „*Chiar însuși împăratul cu tine-obicinuit, / Se-ntreabă ce devine poetu-i favorit?*”. **4)** Râu în Rusia – Refren popular. **5)** Celebra cântăreață, „*mândră ca un soare / Și dulce ca o lună*”, care iubește pe Horațiu, „*steaua Romei, zeea plăcerilor nebune*”, cea care „*a înhămat junimea romană*” la carul ei – Apare Scaur în scenă! **6)** Elixirul „*vieții tot fierbe-n al meu sân. / Corona e căzută, dar fruntea nu-o înclin*”, versuri din rolul lui Horațiu, din actul I, scena V – Scriitorul român, care a participat, la o săptămână de la premiera piesei, la dineul din seara zilei de joi, 29 martie 1884, dat în onoarea

lui Vasile Alecsandri la Hôtel Boulevard, de „Junimea”, alături de John Ghica, Exarhu, Hasdeu, Urechia, T. Rosetti, Mandrea, col. Bengescu (-Dabija), Duiliu Zamfirescu, Gane, Ollănescu, Ventura și mulți alții (Ioan). 7) Tânăra, o victimă a Romei, „*sclavă osândită durerei pân'la moarte/Și fără vină-n viață victima crudei soarte!/Ce-am fost în a mea țară ș-aici, acum, ce sunt?/Aveam palat!... aice, nici parte de mormânt./Aveam părinți puternici, și nume, și mărire...*” – Unde, încotro? (reg.). 8) Jocul pe care-l practicau Memes și Coerax, în timp ce ceilalți sclavi, Cebal și Strobil, se văitau după biciuirea stăpânului – Călăul cumplit al lui Scaur, iazmă oarbă, urât, viclean și lacom, „*fiară de urgie,/Hienă îmbrăcată în piele de om!*”, pedepsit de sclavii pe care-i biciuia fără milă. 9) Replicile pe care le dă Glutto lui Zoil și lui Scaur (2 cuv.) – Fântâna, în dreapta! – Mamifer în Tibet. 10) Sete! – Copacul din apropierea fântânii Blanduziei, unde Horațiu stând „*la umbră, minuni improvizând*”, copac ce-și „*înfige rădăcina-i adânc în alba stâncă*”. 11) „*Și eu, în aiurire, devin când te privesc/Culegător de...pe spațiul ceresc*”, replică dată de Horațiu în actul II, scena XIII (sg.) – Pești „*grași din Tanais*”, din meniul spus de Glutto lui Scaur că vor avea la ospăț, printre alte delicatese.

VERTICAL: 1) Actorul bucureștean care l-a interpretat pe Gallus, notarius al lui Horațiu, în spectacolul de la premieră (Vasile) – Piesa de decor aflată pe terasa palatului lui Scaur, „*înconjurată cu trei jilțuri acoperite cu pei de tigru*”, în actul II. 2) Poeziile lui Horațiu despre Getta spune că „*Toate-au fost scrise-n ceară/Cu-acest stilet, menite în veci ca să nu peară*” – Împăratul, prieten cu Mecena și cu Horațiu, amintit în piesă... 3) ...ca și capitala imperiului – Specie de buhă. 4) Râul mic din Latium, astăzi numindu-se Treverone, amintit de Getta în actul I, scena I (var.) – Cum s-a simțit Scaur după ce Neera, „*a ieșit din casă cu hohotul în gură*”. 5) Trei margini! – Cultul pentru această zeiță a focului este amintit de Gallus Gettei, în actul I, scena II – Intrarea la teatru! 6) Sufix cu sensul „acțiune” – Diminutiv feminin – Albul iernii. 7) Pas în nord-vestul Italiei, în Alpii Retici, la 2208 m. alt. – Bordei (reg.). 8) Umilirea pe care a dat-o destinul Gettei și lui Gallus, ajunși în Latium, după cucerirea Galiei și a Daciei de către romani, aceștia fiind luați pradă de război – Bold. 8) Indică pe cineva depărtat (fem.) – Sentimentul care declanșează conflictul dramatic al piesei când frumoasa fiică a Daciei, Getta, trezește gelozia lui Horațiu când e văzută alături de sclavul său, Gallus, și când îi spune că pe el, poetul, îl stimează doar. 10) Băutura veche, galbenă sau roșie din soiurile „*Falernum, Surrentinum,/Coecubum și Albanum, Massicum și Sentinum/Și Chium și Lesbium*” enumerate de Glutto lui Scaur, că vor fi la ospăț – Accesoriiile peronului de la palatul lui Scaur erau de marmură (sg.). 11) Locul unde s-a „*retras deoparte, cam părăsit de muze*” Zoil, poetul pizmaș, pe una din insulele Ciclade, din arhipelagul egeean (pl.) - „*Hébè! Săgeata scumpă de care vreau să mor/E-n...tâi, în tolba divinului amor!*”, versuri din oda recitată de Horațiu, actul II, scena XIII.

Dicționar: AEV, IUA, CERA, EIRA, HÂJ.

„Fântâna Blanduziei,
fără a avea valoare
universală prea
mare, este totuși o
capodoperă națională.
E poezia primăverii
turnată în formă
dramatică.
Dintr-însa se revarsă
o tinerețe veșnică, o
atmosferă dulce și
sănătoasă,
care totdeauna vă
înălța sufletele”.
Liviu Rebreanu, 1912

OVIDIU

Dramă în 5 acturi și în versuri

Piesa a fost reprezentată pentru prima oară la Teatrul Național din București
la 9/21 martie 1885

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													

Dialog dintre
histrionul **Pinox**
și patricianul

Hillarius:

Pinox: *Știi tu că
gluma-i groasă?*

Hillarius: *Știu, dar
și punga-i groasă!*

(Actul II, Scena III)

ORIZONTAL: 1) Istoricul literar, pentru care piesa **Ovidiu** este „un adevărat testament literar” al poetului: „Ultima creație dramatică a lui Alecsandri, **Ovidiu**, a fost jucată în martie 1885, refăcută la sfârșitul lui 1886 și publicată în volum postum, după ce scriitorul sfârșise corecturile tiparului, cu două zile înaintea morții sale” (George Călinescu) – Fluviul din Africa amintit de Ovidiu Sarmizei, o tânără fată din Tomis. **2)** Poet latin, autorul celebrelor „Metamorfoze”, „Arta de a iubi”, „Fastele” ș.a., exilat la Pontus Euxin de împăratul August, unde a și murit, eroul dramei lui Vasile Alecsandri – Ceea ce era sarmatul Gettor, cel ce l-a capturat pe Ibis în lupta tomiților cu geții și sciții (pl.). **3)** Locul exilului lui Ovidiu, departe de Roma, unde și-a găsit sfârșitul alături de Iulia, Sarmiza, Cotta, patricianul, venit special de la Roma cu iertarea, întinzându-i coroana exclamă: „*Adio, geniu în veci nepieritor!*” – Istoric literar român de origine franceză, născut la Bârlad (1879), care în studiul „Vasile Alecsandri și scriitorii francezi”, face o analiză amplă a piesei **Ovidiu** (Charles; n. 1940). **4)** Acest scaun domnesc, îi spune Ovidiu lui August e pentru un geniu ca să proteje „*în orice spirit avântul genial*” – Dușmănia lui Ibis împotriva lui Ovidiu „*umple văzduhul*” dintre ei (pl.) - Trimisul regelui dac Cotizon la Roma ca

s-o pețească pe Iulia, nepoata lui August, „*pentru-al său fiu*”, fiind refuzat de către Domniță (pl.). **5)** Hait! – Lângă această piatră mare „*are să vie odorul așteptat/Când amândoi vor face un grup îmbrățișat*”, fiind vorba de întâlnirea Iuliei cu Ovidiu, seara târziu – Diftong latin. **6)** Case dărmate – Țarm de mare – Banca Turco-Română (abr.). **7)** Nepoata lui August, prințesă și jună, care-i spune lui Ovidiu: „*Eu te iubesc, amice, chiar din copilărie,/Amorul meu cu mine crescut-a în frăție*”, va avea de suferit mult timp, sosind la Tomis și asistând la moartea poetului exilat, zice cu lacrimi: „*Adio, suflet nobil, iubit și iubitor!*” – „Organizația pentru Alimentație și Agricultură” (siglă). **8)** Codul aeroportului, Melbourne, Australia – Țara de la gurile Dunării, al cărei rege, viteazul Cotizon, „*S-apropie în pace de-al Romei splendid tron*”. **9)** Regiune din Latium de unde precupeța Saga aducea lămâi și le vindea în piață – Germanul care a tradus **Ovidiu**, varianta cu patru acte, publicată mai întâi în *Romänische Revue*, 1886 (Adolf). **10)** Iulia vine „*tremurândă pe... cea de taină*” la întâlnirea secretă cu Ovidiu – „United States Maritime Administration” (siglă) – Oprește! **11)** Divinitate romană (mit.) – Triumvirul, cum îl numește Ovidiu pe August. **12)** Simbol literal pentru steradian, unitate de măsură a unghiurilor spațiale (Mat.) – Numele acestui zeu a fost rostit de curtezana Glyce la petrecerea dată de Ovidiu, înainte de a pleca în exil – ... de Virgo, lichidul vândut în piață de Precupețul II, din cele două ulcioare purtate pe umeri.

VERTICAL: 1) Tată și fiu, actor și compozitor; primul a interpretat rolul lui August Octaviu Cesar, în drama **Ovidiu**, iar al doilea a compus opera „Ovidiu” – Ștregar din Roma. **2)** Marfa adusă din Libia pe care o vindea Precupețul III (dinți de elefant) – Augusta efigie de pe „*moneda cea de aur*”. **3)** Rude neamuri (reg.) – Încăperea din Casa palatină unde Cesar i-a primit pe Pinax, pe Ibis, pe Solul lui Cotizon, pe Mecena și pe alții. **4)** Zeu scandinav – Zice Ovidiu: „*Corina e un..., poetic*”, referindu-se la una din iubitele sale, soția lui Ibis – Plin de apă. **5)** Neted! – Zeitate romană ce seamănă cu Hillarius, după aprecierea lui Pinax. **6)** Subsemnatul – Vechiul nume al notei do – Invidiosul și intrigantul care-l pârâse pe Ovidiu lui August, cel ce încearcă să-l ucidă și, dând greș, înscenează în for o manifestație calomnioasă împotriva Iuliei ca din partea rivalului său, sfârșind în actul V ucis de sarmatul Gettor. **7)** Cum și-a intitulat Vasile Alecsandri piesa **Ovidiu** – „... *pentru Ovidiu în sufletu-mi simțesc,/ Fă tot ce-i vrea cu mine, o! Cesar, îl iubesc*”, replica ce-o dă Iulia, unchiului său, împăratul. **8)** Soția lui Ibis, amanta titulară a poetului, „*înzestrată de calități înalte*”, femeie jună și frumoasă, rivala Iuliei – Acolo, în față! **9)** Râu în Italia – Sclavul lui Ibis scos din acțiune de Vasile Alecsandri, în varianta piesei cu 5 acte – Peste! **10)** Margine de teren – Una din frumoasele curtezane, nelipsită de la petreceri; împreună cu Chloe și cu Glyce i-au spus lui Barrus că poartă pe cap un nimb, râzând de el. **11)** Numele biblic al faraonului egiptean Nechao al II-lea (609-594 î.Hr.) – Termele de unde a ieșit Barrus și „*am ieșit la soare*” (sg.) – Vasile Alecsandri. **12)** Cu părul ondulat – Muzeograf ieșean (Ioan). **13)** Mijlocul de transport uman folosit de Iulia, dus de opt octofori – Ultima scenă din actul V al dramei **Ovidiu**.

Dicționar: MEB, SRAD, ACO, USO, NEHO.

CHIRIȚA ÎN PROVINȚIE

1852

Comedie cu cântice, în 2 acte

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												

ORIZONTAL: 1) Soțul Cucoanei Chirița, devenit la insistențele ei ispravnic – Cum este pronunțată această lună de vară de către Safta, cumnata Chiriței. **2)** Orașul unde voia să meargă Luluța, fiind plictisită de statul la moșia Bârzoieni – De la acest serdar din Iași află Leonaș că Luluța e la Bârzoieni și că mătușa ei Chirița, vrea s-o mărite cu Guliță, odrasla sa, ca să-i moștenească zestrea. **3)** Ceea ce face Ion cu paharele goale ale musafirilor ca să fie pline cu rachiu – Sclavi. **4)** Familia formată din Grigore, Chirița, copilele Aristița și Calipsița, măritate, și copilul Guliță – Felina căreia Luluța îi cântă să-i toarcă frumusețea, în scena V din actul II. **5)** „École Supérieures d’Art d’Épinal”, Franța (siglă) – Travestiul lui Leonaș în casa Bârzoiei ca să se poată vedea cu Luluța, constituie una din „sotiile” acestuia promise Chirițoaiei când a fost alungat de la moșie. **6)** Compozitor estonian, autorul operei „Vikingii” – Podoabele de logodnă pe care le schimbă între ei Luluța cu Leonaș „ca să le fie logodna într-un ceas bun” – Intrarea în ogradă! **7)** „Greek National Committee for Astronomy” (siglă) – Apare monșiu Șarl! – „De cum ne-au despărțat întâmplările, m-am pornit la Paris, și am șăzut acolo trii...” – replică dată de Leonaș Luluței când s-au revăzut la Bârzoieni. **8)** Cum îi zice Șarl Chiriței: *Ne la contrariez donc pas, puisqu'elle est folle*, apoi cu voce tare, *En avant la contre-danse!* – Rubedenia Chiriței, Nastasăca, mama (nineaca) Luluței, decedată. **9)** Crustaceul numit de Chirița *stacoș* – Inima lui

Șarl! – Camera închiriată de Bârzoii ofițerului, alias Leonaș, se află în dreapta casei. „De când a tras în gazdă la noi tot «părinte ispravnice» mi-o zăs”, îi spune Grigore Chiriței. **10)** Melodiile cântate în timpul potrivit sunt din **Baba Hârca, Însurăței, Căruța poștei, Rămășag** – Cuvântul din limba franceză rostit de Șarl în momentul când Guliță își revine din căzătura de pe cal, însemnând „*în sfârșit*”. **11)** Eroina comediei cu ambiții de ispravniceasă, dar și de „armazoană”, dorindu-și sindrofii și voiajuri, „*bontonuri*” și „*tenechele*”, vorbește grecește și franțuzește – Vasele pe care Safta le-a uitat pe foc în timp ce făcea dulcețuri, stând de vorbă cu Chirița.

VERTICAL: 1) Haina largă și lungă, de postav, pe care o purta Grigore pe deasupra anteriorului, înainte de a deveni ispravnic... – ...iar cu aceasta, de culoare neagră, cu talie și cu cozile scurte, era „*îmbrăcat Guliță după modă*”, dar și cu jiletă scurtă, cu „*fiong mare la cravată*”, iar pantalonii foarte strâmți. **2)** Opereta din care Chirița și Leonaș cântă la începutul Scenei IV, din Actul II – Arhaic (abr.). **3)** Instituție a statului din administrație unde a fost numit grigore Bârzoii, împlinindu-se visul Chiriței de a deveni baroneasă (pl.). **4)** Localitate în Olanda – Costache Negri – Alifia Chiriței! **5)** La Leonaș! – Cuvântul pe care-l folosește Ion, sluga din casă, ca pe un tic verbal, când vorbește cu cei din jur. **6)** Inima curcanului! – feciorul boieresc al familiei Bârzoii și om de încredere al ispravnicului Grigore – Puse la perete! **7)** Personificare divină a vântului de răsărit la vechii greci – Lucrare de fortificație – Poftim, Leonaș! **8)** „*Duduca cea crescută în pasioane*”, aprecierea ironică a Chiriței la adresa Luluței – Necaz la inimioară. **9)** Cuvântul cu care se gratulau Luluța cu Leonaș, după revederea lor în curtea moșiei de la Bârzoieni – Cuvântul de bun rămas cu tentă de răzbunare spus de Leonaș Chirițoaiei, alungat de aceasta din casă când s-a deghizat în ofițer. **10)** Despre acest erou din mitologia greacă învața Guliță cu preceptorul străin, Șarl – A face ca un material să fie mai puțin compact. **11)** Apare Leonaș! – Zeflemelele lui Leonaș la adresa lui Guliță când voiau să se dueleze numindu-l cherapleș (prostănac), sfrijit, Gurluiță, Gărgăriță ș.a. **12)** Zaraf din comedia lui Alecsandri **Iorgu de la Sadagura** – Cum îi considera Cucoana Chirița pe soții fiicelor ei Calipsița și Aristița, Brustur și Cociurlă, în discuția pe care o are cu Safta, cumnata, sub boschet, la răcoare (sg.).

Dicționar: AAV, ERET, EUR.

„Comediile, cântonetele și vodevilurile [...] au fost o pedagogie literară.”

Nicolae Iorga

*„Chirița ne apare ca sinteză a unei succesiuni de variante tipologice [...], multe pagini din ciclul **Chirițelor**, dar și din celelalte comedii ale lui Vasile Alecsandri au valoarea unor creații lingvistice.”*

Mircea Ghițulescu

ARITMOGRILĂ

	1	2	3	4	5	6
1	10	3	4	12	15	17
2	1	2	18	11	7	9
3	16	14	13	5	6	8

ORIZONTAL: 1) A-și fixa privirea într-o anumită direcție. 2) Fost fundaș al echipei de fotbal Dinamo București și al Naționalei noastre (Florin). 3) Cusuți pe margini.

VERTICAL: 1) Punct (abr.). 2) Exprimă o aprobare. 3) Revistă, pe scurt! 4) Semnul înmulțirii. 5) Fecior din Banat. 6) Inițial... inițial!

De la 1 – 18: titlul comediei cu cântece, în 2 acte, scrisă de Vasile Alecsandri în 1852 (7, 2, 9), transpusă pe ecran în 1986, de regizorul Mircea Drăgan, după o adaptare făcută de Draga Olteanu-Matei, care a jucat în rolul principal.

CINEFILĂ

	A									
1	7	5	8	9	1	2	6	10	9	
2		11	3	4	2	6	10	9		
3	12	7	11	12	3	7	11	9		
4	8	5	13	11	4	2	6	10	9	
5			5	7	5	14	5			
6		15	7	9	6	16	9	7		
	B									

1) Interpretul lui Grigore Bârzoii. 2) Actrițele ce le-a dat viață pe ecrane Bălașei (Ileana Stana) și Aristiței (Bianca), iar Adriana a realizat montajul la ambele filme. 3) Compozitor și dirijor, a transcris liber muzica după Alexandru Flechtenmacher, creând și muzică originală (George). 4) Interpreta Calipsiței (Cezara). 5) A jucat rolul Luluței în pelicula **Chirița în Iași**; în prima producție rolul i-a fost încredințat Monicăi Rusu. 6) Rolul creat de Dorin Anastasiu în **Chirița în Iași**.

De la A – B: Rolul lui Adrian Păduraru în ambele filme.

CRİPTOGRAMĂ

	C	A	N	Ț	A	
U	O	A	I	Î	M	A
C	C	R	N	N	T	L
H	I	B	O	E	I	L
	A	L	I	M	O	

Pornind de la caseta rasterată și urmărind un anumit traseu, veți afla titlul „farsei de carnaval” scrisă în 1874 (7, 7, 2, 5) și numele actorului bucureștean pentru care Vasile Alecsandri a scris rolul ca să-l joace în travesti (5, 5), piesa fiind prezentată la București, la 23 aprilie 1875.

COMPOZITORUL

	1	2	3	4	5
1	4	2	3	1	6
2	7	5		13	8
3	9	10	14	11	12

ORIZONTAL: 1) Nume dat locuitorilor din Olimp și Pind (Grecia), care se coborau adesea din munți și năvăleau în satele și în orașele învecinate prădându-le. **2)** Exclamație ce exprimă dezamăgire, resemnare etc. – În orice sens! **3)** Actor american de teatru și film, pe numele adevărat Ernest Frederick MacIntyre, a jucat în peliculele „Procesul maimuțelor”, „Sechestrații din Altona” ș.a. (1897-1975).

VERTICAL: 1) „Centrul de Ecologie Montană” (siglă). **2)** Termen tibetan cu sensul „dumnezeu”, corespunzând cu sanscritul „deva”. **3)** Cap de elefant... – ... și coadă de jaguar! **4)** Abreviere latină pentru „fecit” (var.). **5)** „Television Nationale d’Haiti” (siglă).

*De la 1 – 14: Compozitor, violonist, dirijor și pedagog român, autorul muzicii vodevilului **Coana Chirița la Iași**, după Vasile Alecsandri (Alexandru; 1823-1898).*

ARITMOGRILĂ

	1	2	3	4	5
1	13	12	4	21	9
2	1	5	10	7	8
3	20	6	19		15
4	23	2		16	14
5	22	3	18	11	17

ORIZONTAL: 1) Felină mică. **2)** Nimic mai mult. **3)** Tânăra sclavă din opera „Turandot”, de G. Puccini – Iod (simbol). **4)** Pătrat agricol – Țese! **5)** Puse pe case (sg.).

VERTICAL: 1) Clădire mare. **2)** Apariții (reg.). **3)** Adică – Unge! **4)** Spetează la războiul de țesut – Județul Tulcea (abr.). **5)** Fruct parfumat.

De la 1 – 8 și de la 9 – 17: fetele Chiriței, iar de la 18 – 23: numele mezinului, cunoscute personaje din ciclul Chirițelor.

SATUL CHIRIȚEI

(Rebo anagramat: $5 + 4 = 9$)

GULIȚĂ

(Biverb eliptic anagramat: $3 + 4 + (4) + 6 = 6, 10$)

Oscar

Gheorghe

Ion

Dumitru

TEATRALĂ

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						

ORIZONTAL: 1) Poet rus, din creația sa lirică amintim: „Seri, ah, seri albastre” (Serghei). **2)** Fiecare dintre frunzele care alcătuiesc caliciul unei flori. **3)** La revedere, Paula! – Sloi de gheață care curge pe râu (reg.).

VERTICAL: 1) „Economia socială de piață” (abr.). **2)** Scaun ecvestru (var.). **3)** Pe roțite! **4)** Prefix cu referire la nas. **5)** Refren la cântecele populare oltenesti. **6)** Fluier din trestie.

De la **1 – 17**: titlul piesei compusă în vara anului 1880, de inspirație folclorică, o feerie, despre care G. Călinescu a afirmat: „Cea mai originală și deci cea mai valoroasă piesă națională” (8, 2, 7).

Jocuri de cuvinte

În feeria **Sânziana și Pepelea** oamenii lui Lăcustă-Vodă și ai lui Pârlea-Vodă îl prind pe Pepelea să-l ducă în fața Luminățiilor lor, să le arate drumul spre Palatul lui Papură-Vodă.

STOLNICUL: (trăgându-l): *Te cheamă Lăcustă-Vodă.*

PAHARNICUL: (asemenea): *Te cheamă Pârlea-Vodă.*

PEPELEA: *Minciuni, nu mă cheamă nici Pârlea, nici Lăcustă, mă cheamă Pepelea.* Actul I, Scena V.

În Actul IV, Scena X, Zmeul îl întreabă pe Pepelea cum îl cheamă.

PEPELEA (răpede): *Tot am zis c-am zis c-oi zice, dac-oi zice, tot oi zice, ca să zic c-am zis, c-oi zice!*

ZMEUL: *Ciudat nume... cine ți l-a dat?*

PEPELEA: *Nașul meu, care se cheamă: Rotofei de tei pe miriște de mei.*

ZMEUL: *O fi fost de neam mare?*

PEPELEA: *Se rudea cu Capra calcă-n peatră, peatra crapă-n patru.*

COMPOZITORUL

(Rebo metagramă: BXXX + PXXX = 8)

W M

Johann
Sebastian

Anton

Soluția enigmei: numele compozitorului (Eduard), care a compus muzica la spectacolele pieselor lui Alecsandri: *Agachi Flutur*, *Gură-cască*, *Paraponistul*, *Paracliserul* sau *Florin și Florina*. De menționat că Alexandru Flechtenmacher a compus muzica la *Chirița în Iași*, *Chirița în provincie* și *Scara mâtei*, iar Ciprian Porumbescu la *Crai nou*.

CHIRIȚA ÎN BALON

Farsă de carnaval

Piesa a fost scrisă în toamna anului 1874, la Mircești, destinată a fi interpretată de Matei Millo.

S-a jucat joi, 13 februarie 1875, la Iași, cu artista Merișescu în rolul principal.

La București, cu Matei Millo în rolul Chiriței, piesa s-a jucat la 23 aprilie 1875, „cu o montare și o reclamă aparte”.

	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								

ORIZONTAL: 1) Rolul care rostește prima replică a farsei (Nae). 2) Aeronautul ungur care face o demonstrație de zbor cu balonul, ce poartă numele de *Ciubăr-Vodă* (Ellien) – Hidrogen (simbol). 3) Cadou – Cord. 4) Soțul Coanei Chirița, care nu voia s-o lase să se urce în balon, intrând în conflict cu un comisar, dus în cele din urmă la poliție, fiindcă a tulburat liniștea publică (Grigori). 5) Începe să sufle! – „Candidat de paraponisire, domiciliat în Cuibul-cu-Barza”, așa s-a recomandat numitul Panglică lui Nae Năucescu – Canele! 6) Vechii lucrători de pe apele repezi ale Bistriței. 7) Tip de brichetă străbună – Un fel de struț din Australia.

VERTICAL: 1) Inițialele lui Năucescu și Moghior – Soția lui Nae Năucescu,

prezentă la eveniment, fiica răposatului Pitar Moș, zis Cioclu. 2) „Asociația Oamenilor de Afaceri din București” (siglă) – Arbore de esență tare. 3) „Uniunea Geodezilor din România” (siglă) – Arbust de pădure ale cărui fructe prăjite le vindea celor veniți în spatele Mitropoliei să asiste la zborul balonului „Ciubăr-Vodă”, vândute „șapte de-o pară” 4) Eroina piesei, „o persoană ca vestitul Baiardi, sans peur et sans reprocher”, care-l recunoaște pe ungurul cu balonul, cel care i-a plătit datoriile făcute la Viena, făcând împreună o plimbare în nacelă. 5) Eindhoven, nord! – Zece! – Suprafață agricolă. 6) Pline de grăsime. 7) Cere puțină cremă! – Cea mai mică dimensiune (masc.). 8) Costică, zis Tachi, „lincenciat în mofturie și domiciliat la Rașca”, participant și el la zbor.

Dicționar: EIN.

FATA CHIRIȚEI

(Metagramă
anagramată:
XXXXNXXXXX -
CXXXXXXXXX)

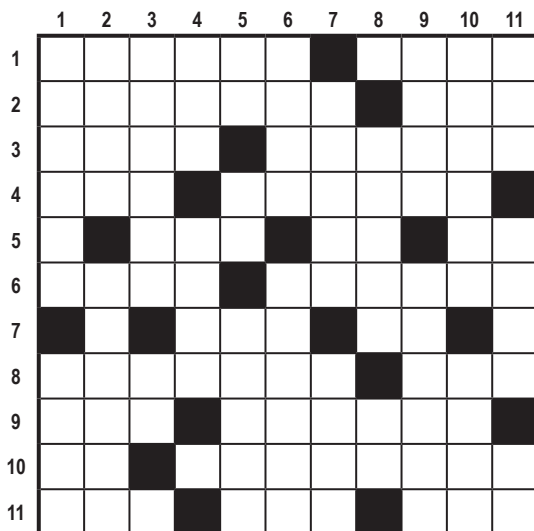

SÂNZEANA ȘI PEPELEA

Feerie națională în 5 acte

„Cea mai originală și mai valoroasă creație a teatrului comic al
lui Alecsandri.”

Al. Piru

ORIZONTALĂ: 1) Împăratul, tatăl frumoasei Sânziana, al cărui nume indică șovăiala, plecarea la orice adiere, interpretat la premieră de N. Hagiescu – Tânărul care-i dă replica dascălului Macovei la spusa acestuia că e „o țară unde-i așa de cald tot anul, că găinile fac ouă răscoapte”, astfel: „Apăi dă, jupâne, eu nu-s cărturar ca dumneta, care știi **Alexandria** pe derost, și care ai umblat pe unde ș-a-nțărcat dracul copiii.” 2) Cum îi spune Zmeul surorii lui, Zâna cea rea, că este pentru că Sânzianu nu-l iubește (pl.) – Întinderea de apă în care țărani o aruncă pe Baba Rada, ca să înece blestemul și să aducă ploaia. Baba Rada iese din apă metamorfozată în Regina Zânelor. 3) Muma-pădurii pentru Zmeu, ca grad de rudenie – Locul unde vrea Baba Rada să meargă cu Pepelea, să-i dureze o cârjă nouă, iar „eu voi culege flori de navalnic, ca să-ți fac o scăldătoare de dragoste.” 4) Localitate în Austria – Personajul colectiv al feeriei, format din bătrâni, tineri, femei și așezat de o parte și

de alta a avanscenei, neluând parte propriu-zis la acțiunea piesei (pl.). **5)** La Iezer! – Doine! – La fel. **6)** Preot mahomedan – Ocupația lui Macovei, care-i ia parte lui Papură-Vodă spunând că „*e om cu chibzuința și are doi sfetnici mari, pe Păcală și pe Tândală. Unul îl sfătuiește într-un fel, altul într-alt fel, și augustatea sa se tot clatină între-amândoi*”. **7)** „Egyptian Orthopaedic Association” (siglă) – Dumneata, pe scurt! **8)** Vodă, al cărui nume simbolizează foamete, „*Dintre domni cel mai flămând*”, interpretat de actorul Ștefan Iulian – Codul aeroportului Riazan, Rusia. **9)** Animalul iernii, alb, înțepat cu cuțitul de Lăcustă-Vodă – Talia lui Statu-Palmă-Barbă-Cot. **10)** Șanțul din dreapta! – Frumoasa fată a lui Papură-Împărat îndrăgită de istețul Pepelea, dar și de Papură-Vodă, Lăcustă-Vodă și de Zmeu. Se va căsători, în final, după multe peripeții, cu Pepelea. Rolul a fost interpretat de Aristizza Romanescu. **11)** Tras pe nări – Posesiv – Podoaba facială a lui Pârlea-Vodă care de ger i-a înghețat și, frecându-l cu zăpadă, „*s-a roșit cât un patriot*”.

VERTICAL: **1)** Pe ea Sânzeana o întreabă dacă „*veni-va ziua dorită,/Acest loc să părăsesc?*”, la care primește ca răspuns de șase ori DA și de alte șase ori că va veni Pepelea s-o scape de Zmeul ce-o răpise (pl.) – Astrul nopții, care „*se înalță de după copaci*” (Actul I, Scena IX). **2)** Beția acestuia, e o proastă beție, afirmația zânei referindu-se la fratele ei, Zmeul – „*N-am frică de.../Nici de răle soarte,/Când inima-mi cere/Dulce mângâiere*” (Pepelea, Actul V, Scena VIII). **3)** Al doilea vodă al feeriei, simbol al arșitei pustiitoare, „*Înfocat și-mbujorat;/Dintre toți domnii din lume,/cel mai roș, mai însetat!*”, interpretat de M. Mateescu – Coș gol! **4)** Strigătul de entuziasm pe care-l rostesc toți, la finalul piesei – Fratele Mumei-Pădurii, care a răpit-o pe Sânziana, apare în fața surorii lui „*posomorât, efectul amorului*”, învins de Pepelea și de Regina zânelor. **5)** Esență de brad! – Întrebare – „*Guleaiu!*” pe care-l pregătește Zmeul din Pârlea și Lăcustă, invitat fiind Pepelea. **6)** Abreviere muzicală pentru *a tempo*, termen care indică revenirea la tempoul inițial – Tradiția strămoșească de care amintește Crivățul (Actul V, Scena II) că „*în imperiul Iernii nu pot domni decât femeile*”, iar împărăteasa „*trebuie să fie frumoasă, albă și, mai cu samă, răce ca gheața*”... **7)** ...și oamenii zăpezilor o aleg pe ... Sânziana ca împărăteasă a acestui ținut rece – Limbă vorbită în Tibet (China). **8)** Griș fin produs intermediar la măcinarea grâului în morile industriale – Cămăși cu flori și cu alțițe. **9)** Localitate în Turcia asiatică – Pasărea, în care Muma-Pădurii îl schimbă pe Pârlea, acesta începând să strige: Glu! glu! glu! **10)** Nevasta jupânului Macovei – În această ființă frumoasă și milostivă e metamorfozată Baba Rada după ce țărani au aruncat-o în lac, ajutându-l pe Pepelea și învingându-i pe Zmeu și pe Muma-Pădurii. **11)** Bolduri – Din acest lemn îl roagă Baba-Rada pe Pepelea să-i facă o cârjă nouă, pentru că cea veche s-a rupt – În casă!

Dicționar: ARL, EZE, RZN, A T-PO, ATZI, OLUR.

MODISTA ȘI CINOVNICUL

Comedie într-u act, prelucrată de A^{xxx} V^{xxx}

Înfășoșată pentru întâiași dată pe Teatrul Național din Iași, sâmbătă în ianuarie 1841, iar la București, la 25 iunie 1841.

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						

ORIZONTAL: 1, 3, 5 – numele a trei personaje masculine ale farsei, interpretate la premieră de actorii ieșeni Burghelescu, Padilan și C. Caragiali. 2) Document de studii. 4) Program școlar – Primele accente!

VERTICAL: 1) Operă în 5 acte de Massenet. 2) Astfel de... 3) Sabie scurtă și lată. 4) Corp ceresc. 5) Constantă (abr.) – Aluminu (simbol). 6) Bucată de piele care se pune la cizmă pentru a lărgi căputa (reg.). 7) Morali.

ORIZONTAL: 1, 3, 5 – numele a trei personaje amintite în feerie, neparticipând la acțiune. 2) Divinitate tahitiană, personificând „abisul” – Perioadă de timp istoric. 4) A fi unic într-o expresie.

VERTICAL: 1) Front vertical care separă un inel de tunel în curs de excavare de inelul alăturat, neexcavat. 2) Floare ornamentală. 3) Cărturar ardelean din sec. XIX (Gheorghe). 4) Singura! – Mamă (arh.). 5) Teren lipsit de apă. 6) Strașnică.

TITLU

(Triverb eliptic anagramat: 5 + 3 + 3 + (3) = 6, 3, 4)

SFREDELUL DRACULUI

Farsă de carnaval,
Imitată din franțuzește

Piesa, o adaptare după *L'oiseau de passage*, de Bayard, „pune în scenă isprăvile unui intrigant Mustocsidis, care încurcă pe toată lumea și o pune pe scandal.”

(G. Călinescu, *Istoria literaturii române*, p.278)

La 7 ianuarie 1881 piesa era reprezentată pe scena Naționalului bucureștean, cu mare succes la public.

Printre actori, Ștefan Iulian, C. Hagiescu, Frosa Sarandi.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									

CARTE DE VIZITĂ

(5, 2, 2, 8)

Darius GEOLGĂU

ARAD

Piesă de Vasile Alecsandri.

ORIZONTAL: 1) *Fata din casă.* 2) *Sergentul veterinar, candidat la însurătoare.* 3) Notă muzicală – Scaun domnesc. 4) *Infern – Pietriș mărunț amestecat cu nisip.* 5) *Obicei din străbuni – Of!* 6) *Cum arată, după indicațiile autorului, fostul inspector de tutunuri, intrigantul Mustocsidis – Resort.* 7) *Zaraful, evreu din Galiția, de 54 de ani.* 8) *Creație poetică a tragicului Coșofenescu – Animalul colonelului pe care Șloimescu, veterinar, îl tratează.*

VERTICAL: 1) *Armata – Apare civil!* 2) *Mirosuri plăcute.* 3) *Nepotul zarafului Imergold.* 4) *Aceea – Toiagul lung, împodobit cu frunze de viță și de iederă, cu care era înfățișat zeul Dionysos (mit.).* 5) *Simbolul chimic al fermiului – Centigram (abr.).* 6) *Personaj legendar – Mioare.* 7) *Birlic – Stăpâna hanului, tânăra de 30 de ani, dornică de mărițiș.* 8) *Fructul coniferului – „Retinopatie diabetică proliferativă” (abr. med.).* 9) *Bucătarul Stan.*

ALTE PIESE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1						■						
2								■				
3					■				■			
4				■							■	
5		■					■					
6			■							■		■
7	■					■			■			
8				■				■				
9					■						■	
10									■			
11				■								

ORIZONTAL: 1) Spațiul public din centrul satului numit de localnici Turnul Balaurlui, are în „mijloc o fântână înconjurată de copaci, în dreapta casa Domnicăi; în stânga, crâșma, cu tabla următoare: «*La Românul Ischiuzar*» (om dibaci, șiret, iscusit), crâșmă politică, comercială, socialistă, patriotică și literară, Vin roș” din asmodia neterminată **Turnul Balamucului** – Nătarăul Vasilachi, ce se numește Bostan din fragmentul de comedie pierdut **Serdarul de Orhei**. 2) Arendașul moșiei Haramul, grecul Iani, ce se purta „îmbăcat în haine europene ordinare și în cap cu fes mare” din **Lipitorile satelor** – Cum îi devine Adelei, tânăra văduvă, devenită soră de caritate, căpitanul-erou, rănit la Plevna, ea îngrijindu-l din scena în versuri **La Turnu-Măgurele**, reprezentată în ajutorul ostașilor răniți. 3) Oraș în Franța – Fricos cum e Pestiș, nepotul slugerului Gânganu, din **Farmazonul din Hârlău** – Cuvânt italian întrebuințat în muzică. 4) Analiză (abr. milit.) – Liliac, om de banat, din asmodia în lact, **Turnul Balamucului**. 5) Prietenii lui Antohi Zgârcea din **Zgârcitul risipitor** sunt Clevetici și Tribunescu (sg.) – Porție. 6) Agamemnon Trufandas – Leonescu din **Dezrobirea țiganilor** sau vărul Movilă din **Ginerele lui Hagi Petcu**. 7) Prințesa din **Concina** care în fiecare seară joacă în salonul ei elegant cărți cu doctorul Leonard – Lei! – Localitate în Indonezia. 8) „London Symphony Orchestra” (siglă) – „Rezervele minime obligatorii” (abr. banc.) – Baba din drama **Dezrobirea țiganilor**. 9) Turman din **Legenda lui Jolde sau trei sub o coroană**, piesă din care a fost scris doar începutul actului I – Termenul de respect cu care se

adresa frumoasa Clara lui Nastasi Cârcei din **Modista și cinovnicul. 10)** Una din eroinele cântecelor comice ale lui Vasile Alecsandri (Kera) – Postura lui Grigori Bârzoii față de Chirița din **Cucoana Chirița în balon. 11)** Încadrate în barem! – Frumoasa fată a lui Papură-Împărat.

VERTICAL: 1) Românul vesel și înțelept, om în etate din **Turnul Balamucului** – Fiica doctorului Leonard din **Concina. 2)** Maiorul rus Ibrailof, rănit la Brăila și „decorat cu Vladimir” din **Zgârcitul risipitor** – Dulgherul Ion, răzeș, din satul Haramul, din **Lipitorile satelor. 3)** Fiica lui Hagi Pană și soția lui Radu Movilă din **Ginerele lui Hagi Petcu** sau tânăra văduvă din **La Turnu-Măgurele** – Evreul de 30 de ani, îmbrăcat evreiește, ca orândarii evrei din sate, cârciumarul satului Haramul din **Lipitorile satelor. 4)** Pielea obrazului – „Mișcarea Sindicală Mondială” (siglă) – Eugen Teodoru. **5)** Alexandru Lăpușneanu – Titlul pe care-l avea în piesa **Boieri și ciocoi** numitul Slugărică, un tip ce „poartă haine europene cam sărăcuțe” – Alexandru Știrbey. **6)** Contesa d'Irmont, tânăra văduvă, din comedia într-un act, în versuri, **Les bonnets de la comtesse** – Fiica maiorului Ivan Stacanovici Ibrailof, soția lui Polidor, din **Zgârcitul risipitor. 7)** Regele romano-bulgar, Ioniță, care împreună cu soția sa, Comana, urmau să fie protagoniștii piesei **Balduin**, rămasă în proiect –... **și Florica**, subtitlul comedioarei **Paraclisierul**, jucată în 1863 la București, în februarie și martie, împreună cu **Barbu Lăutaru, Chirița în voiaj, La București. 8)** Hainele care se lucrau la dugheana ieșeană „Leiba croitor bărbătesc”, atelier amintit în cânticelul comic *La București* (sg.) – Veselie. **9)** Iorgu Dămian – Nae se vede în oglindă! – Caro! **10)** Tractirigiul neamț care îi ospătă pe meseni „la grădină, la răcoare și pe iarbă verde” (Macson) – E amintit de Ovidiu împreună cu Graecianus, Cotta, Barrus, Clevetius și Marcianus în Ovidiu. **11)** Chelner de odinioară – Costumația în care s-a travestit Leonil de l-a speriat pe jignicerul Vadru din **Iașii în carnaval** – La balon! **12)** Actrița din comedia într-un act **Creditorii**, care repetă noile roluri cu Alecu Verișanu, sau fiica Ispravnicului din **Dezrobirea țiganilor** – Cunoscutul răzăș.

Dicționar: ALL, CAEN, POH, EAN.

ARITMOGRILĂ

	1	2	3	4	5	6
1	11	5	6	15	14	17
2	1	4	9	12		16
3	3	2	10	7	8	13

VERTICAL: 1) „Sine legitimes proles” (abr. lat.). **2)** Exprimă admirație. **3)** Dans spaniol andaluz. **4)** Zeu al casei, la romani (mit.). **5)** Cap de egretă!... – ...și de ibis! **6)** Simbol pentru „rotor”.

ORIZONTAL: 1) Tâmplar (reg.). **2)** Violet – Oxigen (simbol). **3)** Nu mai există.

De la **1 – 17:** titlul dramei în 3 acte și 2 tablouri, cu acțiunea în satul Haramu, „la anul 1860” (10, 7)

FANTEZIE TEATRALĂ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										

ORIZONTAL: **1)** Operetă într-un act, reprezentată la Teatrul Național din Iași în beneficiul artiștilor români, în anul 1850 (2 cuv.). **2)** Aristizza Romanescu – „*Părechea lui Tândală de la carul statului*” din feeria **Sânziana și Pepelea** – „*Hartă-Răzășul*”. **3)** Cânticel comic, cântat de Matei Millo în 1870 – Calitatea lui Grigore Bârzoii pentru Chirița. **4)** Cânticel comic din 1850. **5)** *Kera...* sau **Mania pensiilor**, cânticel comic, cântat de Matei Millo, la București, în 1865. **6)** Acestora se adresează Chirița coborând din baldachin: „*Sufletu-mi este uimit!/Și de m-aș asculta,/Pe toți v-aș săruta./Cu foc, cu foc nepotolit/Buluc la sânul meu/V-aș strânge, zău!*”, în finalul farsei de carnaval **Cucoana Chirița în balon** (sg.) – Imită strigătul bufniței – Traian Demetrescu. **7)** Localitate în Franța –... **Cască, om politic**, cânticel comic prezentat în stagiunea 1864-1865 la Teatrul Național din București – Estul României! **8)** Agachi Fluture – Cânticel comic, cântat de Luchian la Teatrul din Iași în 1860. **9)** Actor și dramaturg român, director de trupă, interpret în travesti al rolurilor din teatrul lui Alecsandri: Coana Chirița, Mama Anghelușa ș.a. (Matei) – Orașul de pe Dunăre, capitala Austriei, unde Chirița s-a „*primblat/La Hițing și pi Crabe*”, plecând spre Paris „*cu grăbire*”, „*în patria lui monsiu Șarlă*”, în cânticelul comic **Cucoana Chirița în voiaj**”.

VERTICAL: **1)** Sportul minții – Pseudonimul publicistului Bogdan Varvara (Bucur). **2)** Operetă într-un act, din 1851 (2 cuv.) – A exista. **3)** Prefix pentru albine – Om la graniță. **4)** Proverb cu cântece într-un act, reprezentat la Teatrul Național din Iași, în beneficiul artiștilor români la anul 1845. **5)** Motiv decorativ la unele clădiri – Limbă vorbită în Sudan și în Ethiopia. **6)** Sufix cu sensul „amator, pasionat” – Localitate în Irak – În cuvă! **7)** Oraș în Franța – **Ginerile lui... Petcu**, comedie în

2 acte. Autorul notează în ediția „Opere complete”, București, 1875 că: „Această comedie e prelucrată după piesa franceză de Emile Augier”. **8)** Cuvetele fotografiilor – Luna anului 1818 când în ziua de 14 s-a născut la Bacău Vasile Alecsandri (apud Ioan Dănilă). **9)** Poetul latin, personajul principal al piesei *Fântâna Blanduziei*. **10)** Alifia Chiriței! – Încheiem fantezia teatrală cu dialogul politic *Păcală și...*, din 1856.
Dicționar: LUE, NIA, NURO, DAUR.

TITLU

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

ORIZONTAL: **1)** Gheață cu talpa groasă. **2)** Urările mirilor la nuntă. **3)** În direcția aceea. **4)** De dragoste. **5)** Ieșit din comun, extravagant. **6)** Manifestări violente.

VERTICAL: **1)...** **2)** Ornament (abr.) – Indice de clor, în chimie. **3)** La fel – Produs solid obținut din cărbuni. **4)** Înseamnă „complet” – Mioare. **5)** Nord (abr.) – Pieptar – Ester! **6)...**

Casetele rasterate:
 titlul comediei în 5 acte a cărei acțiune se petrece în Iași, între anii 1840-1846, în casa vornicului Iorgu Hârzobeanu – 6, 2, 6.

TEATRALĂ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									

ORIZONTAL: **1)** Tip de intervenție – Capete de pod! **2)...** **3)** Patrie – Zeul dragostei (mit.). **4)** Cerul limpede, fără nori – Cult! **5)** Provocată. **6)...** (2 cuv.). **7)** A bate pene – Polița din dulap.

VERTICAL: **1)** Decoct (abr.) – Cărți de joc. **2)** Mlădios, suplu. **3)** Actor distribuit de Ion Șahighian în filmul „O noapte de pomină”, pe un scenariu scris de Tudor Mușatescu, în 1939 (D.). **4)** Obiect pliabil... răcoritor. **5)** Nota 2 la muzică – „International Academy of Pathology” (siglă). **6)** Alifia Coanei Chirița! – Aceea. **7)** Împrejmuire – Calfe! **8)** A petrecut bine.

Coloanele rasterate: titlul piesei de teatru jucată la Iași, în 1861.

ARITMOGRILĂ

	1	2	3	4	5
1	11	12	10	9	13
2	2	15	1	8	6
3	3	14	7	4	5

ORIZONTAL: 1) Obicei rău. 2) A răni cu plumbi. 3) Vehiculele iernii.

VERTICAL: 1) Podoabă facială. 2) Indicat de departe. 3) Fluviu european. 4) În acest loc (var.). 5) Podgorii.

De la 1 – 15: titlul piesei de teatru cu subtitlul *Un complot în vis*, jucată pe scena Naționalului ieșean în 1845 (5, 2, 8).

DESPOT-VODĂ

(personaje)

Soții Laski
(Biverb: 6, 7)

R TRA M

Carte de vizită
(6-4)

Viorica BRADU

Săritura calului

A	R	M	I	I	D'	N
R	E,	L	E	A	E	C
E	Z	L	T	E	D	I
M	A	B	N	R	T	E
N	U	N	R	D	E,	M
T,	É	I	J	O	B	E

Pornind din caseta rasterată și urmând săritura calului de la jocul de șah veți afla numele a patru personaje din comedia pe care Vasile Alecsandri a scris-o în limba franceză, în versuri și dedicată fratelui său, locotenentul-colonel Ion (Iancu) Alecsandri, în 1882.

Piesa „Les bonnets de la contesse” a fost reprezentată la Paris, în cerc restrâns, la matineurile literare de la Gaîté, între 1878-1882.

(Metagramă anagramată:

5 + XXXXA = 6-4)

U

(Biverb anagramat:
3 + 6 + 4 = 5, 8)

FARMAZONUL DIN HÂRLĂU

Comedie în trei acte, prelucrată de A^{xxx}. B^{xxx}.

EROII

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							

ORIZONTAL: 1) *Slugerul, tatăl Aglăiței și unchiul lui Pestiș.* 2) *În felul acesta – Foarte gras.* 3) *Unul din prietenii lui Leonil.* 4) *Bune! – Organ de mașină.* 5) *Tânărul pictor care o iubește pe Aglăița.* 6) *Pâlnie din scoarță de brad (reg.) – Trinitrotoluen (abr.).* 7) *Fîca slugerului Gânganu, viitoarea soție a*

lui Leonil, promisă de nevastă nepotului din Hârlău. 8) *Peisaj – În vârful paiului de grâu.* 9) *Nepotul de la Hârlău al slugerului, pretendent la mâna Aglăiței.* 10) *Pinguin – A se văieta (reg.).* 11) *Slujnica Aglăiței.* 12) *Ascuțite – Cârpe!* 13) *Personaj fără nume, ci doar după ocupație.* 14) *Asemănătoare (fem.).* 15) *Alt prieten al lui Leonil, care și-a bătut joc de nepotul slugerului.* 16) *Țară din Europa de est.* 17) *Tractirigiul neamț, proprietarul unei grădini din Iași (Franț).*

VERTICAL: 1) *Pălărie bărbătească din fetru tare, cu calota ovală și borurile ușor răsfrânte – Bacșiș, mită – Mică așezare umană.* 2) *Cărți de joc – Poezie lirică – Stil concis în scris – O mie la romani.* 3) *Plante decorative sau medicinale – Râu în țara noastră, afluent al Dunării – Rămâne după foc – Localitate în Norvegia.* 4) *Domnul descris de I. L. Caragiale într-o schiță – Soția lui Laios și mamă a lui Oedip (mit.) – De la (od.) – Os care formează partea laterală a bazinului.* 5) *Cei care lipsesc – Cadru didactic – Caise din Bistrița!* 6) *A-l lăsa locului – Veselă – Element de compunere cu sensul „de origine”.* 7) *Folosit în mod obișnuit – Se percepe prin pipăit – Mareșal român, s-a distins în bătălia de la Neajlov-Argeș, 16/29 nov. – 20 nov./3 dec. 1916 (Constantin).*
Dicționar: TEDC, AOLI, ATRA, GENO.

TITLURI

	1	2	3	4
1	12	7	8	13
2	2	1	10	14
3	3	4	11	16
4	6	5	9	15

ORIZONTAL: 1) Cunoscutul motan din lirica Elenei Farago. 2) „European Conference on Artificial Life” (siglă). 3) Satul natal al alpinistului nepalez Tenzing Norgay care, împreună cu E. P. Hillary, au cucerit vârful Everest, la 29 mai 1953. 4) Este... linie de desen!

VERTICAL: 1) Muscă din Africa ecuatorială, care transmite boala somnului. 2) Salcâm (reg.). 3) Scrisoare oficială a sultanului (înv.). 4) Pasăre răpitoare de zi, mare și puternică.

De la 1 – 16: titlul dramei istorice în 3 acte cu subtitlul „Sobieski și plăieșii români”, inspirată din nuvela istorică a lui C. Negruzzi (7, 9).

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

ORIZONTAL: 1) Model inițial al unei opere. 2) Bine realizate. 3) Înelitoare împodobită cu diferite cusături, care se pune sub șă, pe spinarea calului. 4) Păsări mici cu penele castanii, numite și țintari. 5) Parte de vorbire flexibilă. 6) Îngelatul la jocul de cărți. 7) Fiica regelui sabinelor, Tatius, și soția lui Romulus (mit.).

VERTICAL: 1)... 2) Haină – Grație feminină – Ester! 3) Furtună pe mare – Prefix cu sensul „aversiune”. 4) Stadiul expulzării ovulului (pl.) –... 5) Sport la țintă – Localitate din regiunea Veneto (Italia). 6) Iod (simbol) – Locuitori din Dobrogea. 7)...

Dicționar: MIS, IRAL.

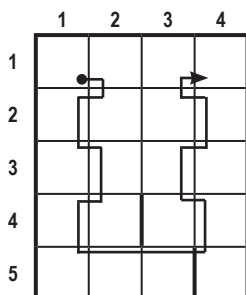
Verticalele rasterate: titlul unei compuneri dramatice, datată ianuarie 1866, scrisă special pentru Matei Millo.

SĂRITURA CALULUI

S	D	Ș	E	N	Ă
E	E	Â	A	I	A,
I	S	L	P	S	Z
A	P	A	C	R	P
N	N	T	E	I	A

Pornind din caseta rasterată și urmând săritura calului de la jocul de șah, veți afla titlurile a două comedii scrise de Vasile Alecsandri.

VODEVILURI

ORIZONTAL: 1) Oraș în estul Franței. 2) 1003, scris în litere. 3) Prin viu grai. 4) Caiete! – Seu! 5) Podgorii – Ester!
VERTICAL [Anagrame]: 1) Poet român (Leonid). 2) Plecați de la locul faptei (arg.). 3) Văluri subțiri (reg.). 4) A cânta colinda după melodia ei.

Urmărind direcția săgeții, veți descoperi titlurile a două vodeviluri scrise de Vasile Alecsandri în 1851 și 1860 (3, 5, 3; 9).

TITLU

(7, 10)

Nadine FABIAN

Tuzla

Piesă de teatru scrisă de
Vasile Alecsandri.

ACTORI

(Biverb eliptic anagramat:
7 + (6) = 6, 6)

Notă:

Actorul (1851-1892) a jucat în piesele lui
Vasile Alecsandri.

(Rebo metagramă:

8 + XXXBXX = 7, 7)

C

(Gabriel)

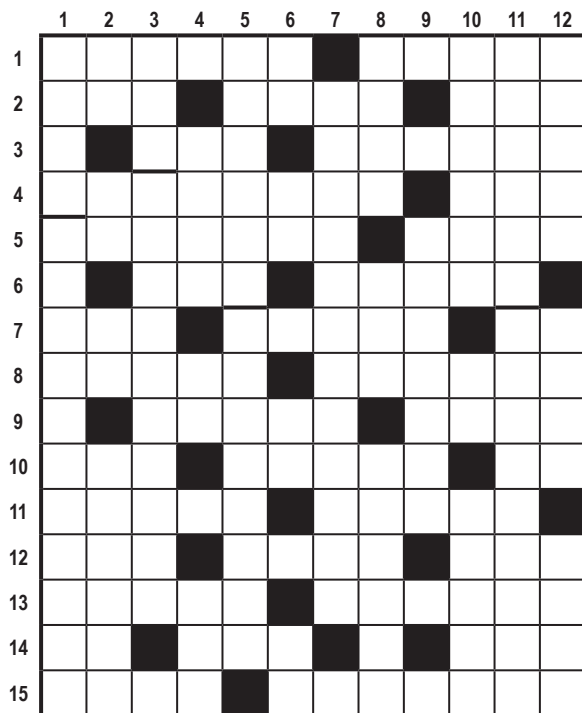
(Ioan)

Notă:

Actorul (1821-1893), interpret cu mult
umor al unor roluri din repertoriul pieselor
lui Vasile Alecsandri.

CÂNTICELE COMICE

ORIZONTAL: **1)** Privire lipsită de strălucire – Taxă plătită pentru transport pe calea ferată. **2)** Teodor cel mic – „Organizația mondială a proprietății intelectuale” (siglă O.N.U.) – Frigătoare (reg.). **3)** Fluviu în Africa – Decolare. **4)** Cotropire – Simbol pentru „metru sten”. **5)** Bobiță roșie cu gust acrișor – Necaz (reg.). **6)** Conifer – Sat în județul Sibiu. **7)** În viață – Instrumente muzicale cu coarde – Negație. **8)** Soi de pătlăgele – Personaj legendar. **9)** Corpuri cerești – În acest loc. **10)** Grupare de artilerie de regiment (abr. milit.) – Oraș în Germania, în bazinul Ruhr – Creasta cocoșului! **11)** Mic proiectil de plumb – Haine vechi. **12)** Apă curgătoare – Volum din trilogia „Soarele negru” a prozatoarei Sevastia Ticu Archip (1891-1965) – Numele a două localități în Franța. **13)** Nume masculin – Cărbune brun-negricios. **14)** Vechiul do – Afluent al Dunării în țara noastră – Armă pe afet. **15)** Remediu – Împletitură cu găurele, cu modele variate.

VERTICAL: **1)** *Cânticel comic*, din 1865 (2 cuv.). **2)** Intrarea la teatru! – Alfa și Omega – Eu, în cronici – Instrumente muzicale cu coarde (var.). **3)** *Cânticel*

comic, din stagiunea 1864-1865 (2 cuv.). **4)** Mamifere din Tibet – Iași, auto – Nimic (reg.). **5)** *Cânticel comic*, jucat la Iași, în 1850 (2 cuv.). **6)** Posed – Miros specific – Curse de marș! – Toma Dimitriu. **7)** *Cânticel comic*, din stagiunea 1864-1865. **8)** Pagini de carte – La Chirița! – Referitor la vânt. **9)** *Cânticel comic*, din 1870. **10)** Apă adâncă (reg.) – Carie la molari! – Tip de leguminoasă. **11)** *Cânticel comic*, din 1851 (2 cuv.). **12)** Coada lungă a rochiei – Un bun rămas – Vulcan în Sicilia.

Dicționar: LER, HÂCA, IGE, IRI.

TITLURI

(Metagramă anagramată: $4 + 5 + \text{XXCX} = 5, 8$)

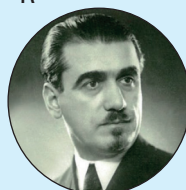
R

Florența

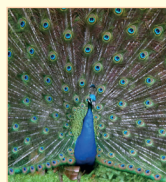

Savin

Ion

(Biverb anagramat: $2 + 3 + 4 + 4 = 3, 10$)

(Biverb eliptic anagramat: $4 + 4 + (5) = 5, 7$)

Anton

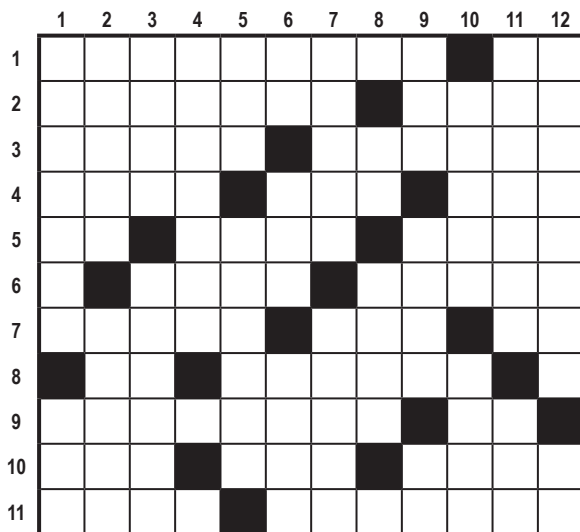

Isac

Alexandru

EROI ȘI EROINE

ORIZONTAL: 1) Unul din cei doi amici ai lui Antohi Zgârcea, celălalt fiind Tribunescu, publicist la „Gogoșa patriotică”, ziar politic, 2 galbeni pe an în **Zgârcitul risipitor**, dramă în 4 acte – Bețe! **2)** Poetul latin, protejat al împăratului August și al lui Mecena, autor de satire, epode, elegii, personajul principal al piesei **Fântâna Blanduziei** – Adverb. **3)** Contesa, cochetă la vârsta ei înaintată, numită de Pupăzamberg, care vorbește mai mult în franțuzește, văduvă al cărei soț o numea *Muza*, din drama **Zgârcitul risipitor** – Unul din slujitorii piesei **Dezrobirea țiganilor**, începută și neterminată, paznic la ușa Prefecturii. **4)** Leziunea din pulpă ce-l împiedica pe un ostaș să se întoarcă mai repede acasă, din poezia **Sergentul** – Frumoasa fecioară-mpărăteasă, „născută-n faptul zilei cu fața-n răsărit” din **Legenda ciocârliei** – Aeroport din Costa Rica (cod). **5)** Pomada Chiriței! – Tânărul care-l roagă pe Dascălul Macovei să spună „pentru ce-i și secetă și lipsă de ploaie” în feeria **Sânziana și Pepelea** – Modistă din comedia **Iașii în carnaval**, prietenă bună cu Tarsița și iubita lui Leonil. **6)** A bate – Care este un oarecare. **7)** Arțari (reg.) – Pseudonim al lui Simion Mehedinți – Rece! **8)** Din capul locului! – Tânăra, frumoasa și talentata actriță franceză, căreia Vasile Alecsandri i-a dedicat o poezie, scrisă la Paris, în 1851, și publicată în **Doine și lăcrămioare**, în 1853, regretând tragicul ei sfârșit. Este eroina romanului cu același titlu, rămas neterminat. **9)** Frumoasa fată a lui Papură-împărat, curtată

de Lăcustă-vodă, de Pârlea-vodă, de Zmeu și de Pepelea, cu care, în final se va mărita în feerie... **și Pepelea** – Dă înapoi! **10)** Sentimentul pe care Ovidiu spune celor din jur, Cotta, Cleveius, Tigellius, că nu-l cunoaște, pentru că „*Am numai oaspeți veseli și blânzi în al meu sân*” (**Ovidiu**, actul II, scena IV) – Prefix cu semnificația „apă”, „ploaie” – „Systemus for Nuclear Auxiliary Power” (abr.). **11)** Fiica maiorului Ivan Stacanovici Ibrailof, căsătorită cu Polidor, copilul de suflut al lui Antohi Zgârcea din **Zgârcitul risipitor** – Tânăra văduvă Dorian ce-și vizitează vecinii proprietari de moșii ca să contribuie cu subscrieri în ajutorul celor rămași săraci în Franța, după război în **Nobila cerșitoare**.

VERTICAL: **1)** Eroina unor comedii, soția lui Grigori Bârzoii ot Bârzoieni, mama lui Guliță. **2)** Cel însărcinat cu biciuirea sclavilor condamnați – Prietena Profiriței din comedia **Modista și cinovnicul**, pețită în căsătorie de Nastasi Cârcei. **3)** Poezia din 1881, dedicată „*d-lui William Ch. Bonaparte Wyse*”, din care cităm: „*Ea își scaldă capu-n soare,/Peptu-n vânt, ș-a ei picioare/Într-un lac neliniștit*” – Ieșeanul ce o iubește sincer pe Luluța (**Chirița în provincie**). **4)** Eroul unui pastel, care, pe câmp „*soarbe-n cale-i răcoreala dimineții,/Admirând jocul luminei pe splendoarele verdeții*”. **5)** Literă din alfabetul grecesc – Poetul latin, exilat la Tomis, eroul dramei omonime scrisă „*în 5 acturi și în versuri*”, a cărei acțiune se petrece la Roma și pe malul Mării Negre. **6)** Primele titluri! – Abreviere U.A.I. pentru constelația **Leo Minor** (Leul mic) – Baba din **Dezrobirea țiganilor**. **7)** Nepoata împăratului August Octaviu Cesar din drama **Ovidiu**, iubita poetului, pedepsită de împărat cu despărțirea de acesta, ea rămasă la Roma, iar el, poetul, exilat pe viață la Tomis. În finalul piesei, obținând iertarea, ea vine la Ovidiu, dar e prea târziu, poetul murind în brațele sale – Adunare episcopală. **8)** Au întors-o! – Titlul pe care-l poartă adăugat la nume, Pârlea și Lăcustă, în feerie **Sânziana și Pepelea**. **9)** Păpușarul dintr-un cânticel comic – „Cartea Roșie a Vertebratelor din România” (siglă) – Ștefan Leonescu. **10)** Fiica ispravnicului din **Dezrobirea țiganilor** – Arendașul din drama **Lipitorile satelor**. **11)** Stolnicul din **Dezrobirea țiganilor** - Viteazul oștean al lui Ștefan cel Mare, Căpitan de plai, „*trăiește ca șoimul singuratic/În peșteră de stâncă, pe-un munte păduratic*”, ce luptă împotriva tătarilor lui Ghirai împreună cu Ursan. **12)** Văcarul satului din piesa începută (doar o scenă) și neterminată **Turnul Balamucului** (2 cuv.) – Apare Păcală!

Dicționar: LSL, SOV, UDO.

**CARTE DE
VIZITĂ**

(5, 10)

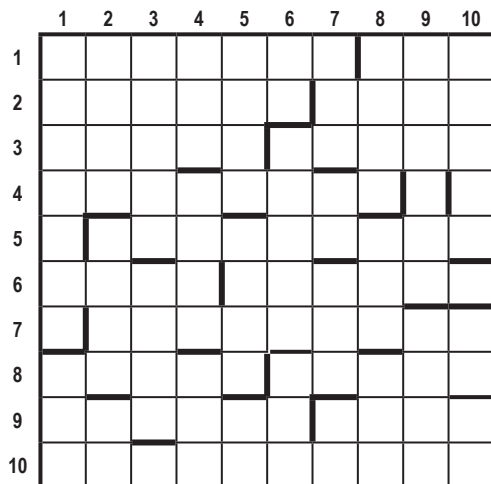
Ana TĂUȘAN-CERNAT

Titlul unei piese
scrisă de
Vasile Alecsandri.

PERSONAJE

George Călinescu în monografia „Vasile Alecsandri” (1965) a scris:
„Teatrului i-a consacrat Alecsandri cea mai mare parte din activitatea sa [...] Alecsandri e un mare născocitor de nume proprii burlești: Jignicerul Vadră ot Nicorești, Șătrarul Săbiuță, Kir Zuliaridi, Papă Lapte, Nastasi Cârcei, Lică Panglică, Grigori Bârzoii, Mastocsidis, Cuculets Istets, Sandu Napoila, Ferchezanca, Gahița Rosmarinovici ș.a.m.d.”

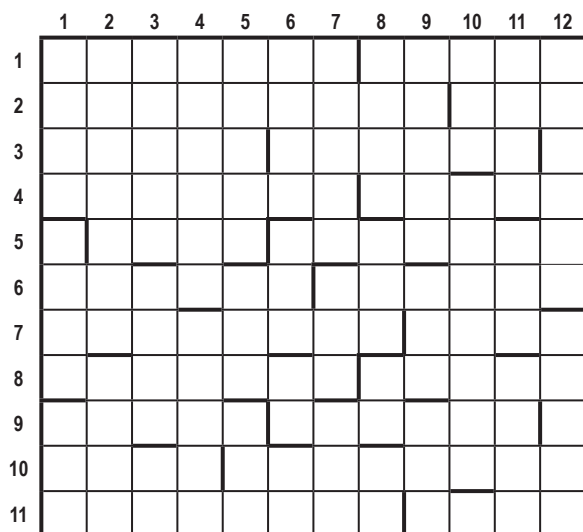
Alte 16 nume le veți descoperi în grila de mai jos, numai pe **ORIZONTAL**.

VERTICAL: **1)** Grupări pe categorii – Atras spre ceva. **2)** Persoană feminină dintr-un neam mongolic – Drum de parcurs – Nota redacției (abr.). **3)** Verișoara povestitorului din proza „Ispita”, de Mihail Sadoveanu – Hipocoristic de la Radu. **4)** „Republica Unită Camerun” (veche siglă) – Localitate în Austria – „Casa de Compensare” (siglă). **5)** A se iți (pop.) – Afluent al râului Someș – Comun la huhurez! **6)** În atac! – Părintele lui Atlas și al lui Prometeu (mit.) – Spuse în taină! **7)** Râu în Italia – Ajuns jos! – Două localități în Germania (Bayern) – Cămașă cu flori. **8)** A povesti – Indivd – Țes aiurea! **9)** Oameni de curte – Apăsarea unui buton al mouse-ului. **10)** A ocoli intenționat – A pune mâna – Împreună.

Dicționar: ZLAN, INAU, ASO, OED, ETS.

EROI ȘI EROINE

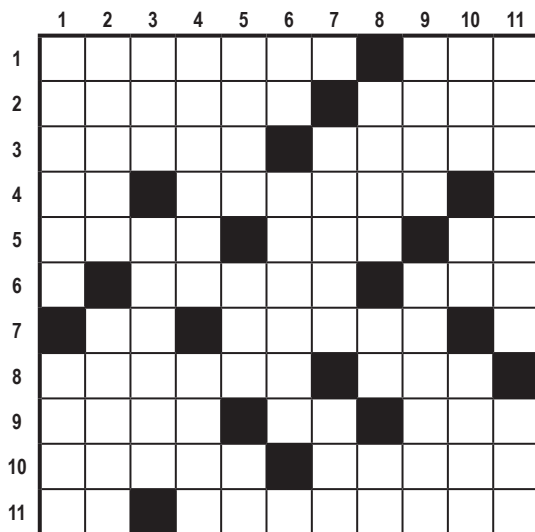

ORIZONTAL: Numele unor eroi și eroine din piesele de teatru ale lui Vasile Alecsandri, unele dintre ele născocite de autor au „o mare cantitate de nume comice”. (Al. Piru)

VERTICAL: 1) Vraf de obiecte (reg.) – Varietate de lemn tare, închis la culoare, obținută din arbori exotici – Literă turcească. **2)** Ciclon tropical care se produce în insulele Antile – Ninși. **3)** Plantă de câmp – A părăsi – Ion Horea. **4)** Tip de rucsac – Localitate în Spania. **5)** Pantaloni țărănești largi, strâmți și încrețiți pe picior – Localitate în Danemarca – Veche măsură din Vietnam. **6)** Catene! – „Stație radio intermediară” (abr. milit.) – Măsură agrară – Careu de grup! **7)** A se așterne – Codul aeroportului Londra (Anglia) – „Uniunea Internațională de Telecomunicații” (siglă). **8)** Salcâm (reg.) – Șarpe tropical, neveninos, lung de câțiva metri – Victor Tulbure – Curmătură. **9)** Doar, exclusiv – „Legea Salarizării Unice” (siglă) – Numele a două localități din Germania. **10)** Localitate în Egiptul antic, pe malul vestic al Nilului – Comună în județul Galați, pe râul Geru. **11)** Bani gheață, în numerar – Monarh slav – A i se întâmpla cuiva ceva neplăcut și neașteptat. **12)** Se referă la aviație – Este conform cu legea.

Dicționar: CIM, UHE, AAL, TENE, STN, UTZ, INU.

OCUPAȚII

ORIZONTAL: **1)** Mare boier de divan, al doilea după marele logofăt, era șeful armatei, rol important în drama **Despot-Vodă** (pl.) – Căpitanul de plai din poemul istoric. **2)** Servitorul înarmat care asigura paza unui boier din comedia într-un act **Kir Zuliaridi**, (zuliar=gelos), grec din Galați, soțul Afroditei – Domnul țării care i-a acordat căpitanului „Steaua României” în „scena în versuri” **La Turnu-Măgurele**, reprezentată în ajutorul ostașilor răniți; în feeria **Sânziana și Pepelea** apare după numele lui Lăcustă și Pârlea titlul lor, ca și după Despot. **3)** Coroană purtată de unii regi – Denumire dată, în Moldova evului mediu, stăpânilor de pământ fără titluri nobiliare. **4)** Carene! – Tutungiul Agop din comedia într-un act **Creditorii**. **5)** Localitate în Spania – Comandantul pedestrilor însărcinați cu paza orașului Iași, Neamus, din comedia **Boieri și ciocoi** – Apare vâtaful! **6)** Înaltul demnitar turc, Tabani-Buiuc, din piesa **Becri-Mustafa** – Hăis! **7)** Apare comisul! – Mari proprietari de pământ, cum apar în distribuția piesei **Despot-Vodă**: Spancioc, Harnov, Stroici și Toroipan (sg.). **8)** Profesia lui Leonard din **Concina** – Ocupația lui Vulpe din **Boieri și ciocoi**. **9)** Parte a corpului uman – Intrarea în Iași! – Țesătură orientală. **10)** Dregătorul Slugărică, însărcinat cu aprovizionarea curții domnești cu pâine, din **Boieri și ciocoi** – Jignicerul din Nicorești, venit la Iași „cu căciulă brumărie și înfășurat cu contăș de vulpe”, dus la „bal masche” de prietenii mascați ai lui Tachi Lunătescu din **Iașii în carnaval**.

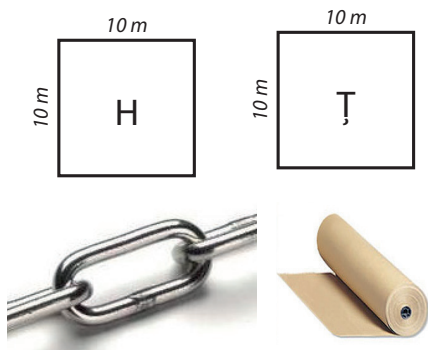
11) În centru Iașiului! – Titlurile de suverani ai lui Papură din din **Sânziana și Pepelea** și al lui Balduin din piesa omonimă, începută dar neterminată.

VERTICAL: 1) Titlu dat boierului care avea în pază corturile, așa cum era comisarul Săbiuță din **Iașii în carnaval** și Sandu Napoilă din **Zgârcitul risipitor** – Pe urmă. 2) Principele Béreznine din comedia scrisă în limba franceză **Les bonnets de la comtesse**, dedicată fratelui său Jean Alecsandri dar și radu Movilă din comedia **Ginerele lui Hagi Petcu** – Dregătorul care avea grijă de cai și de grajduri, cum era Agamemnon Kinlafoglu din comedia **Iorgu de la Sadagura sau Nepotu-i salba dracului** – Fiica vornicului Moțoc din drama **Despot-Vodă** – Profesiunea lui Gâlceveanu, ce devine ministru, din comedia **Invidioșii**. 4) Marea masă de oameni ce apare ca personaj colectiv în **Lipitorile satelor, Despot-Vodă, Sânzeana și Pepelea, Turnul balamucului** – Existentă. 5) Tip de bec cu gaz, utilizat în fizică – Primele zboruri! – Rodica Mitran. 6) Curte! – Gradul militar pe care-l are, în drama **Zgârcitul risipitor**, Ivan Stacanovici Ibrailof, tatăl Mașei și socrul lui Polidor (pl.). 7) Prietenul apropiat al lui Alecsandri amintit de Iancu, fratele, într-o scrisoare trimisă de la Paris referindu-se la piesa **Fântâna Blanduziei** (Costache) – Părinte. 8) „Virginia Equine Artists Association” (siglă) – Elena Bibescu – Aristizza Romanescu. 9) Titlu purtat de Vasile Lupu și de Matei Basarab în piesa **Becri-Mustafa**, ca fiind al Moldovei și al Valahiei – Crâșma din Haramul pe care o stăpânea Jupânul Moise. 10) Cade pe jos! – Șase roman – Clacă la țară, în trecut. 11) Slujbașul de 25 de ani ca „registrator” corect din **Modista și cinovnicul** (Cârcei) – Soțul Catincăi, ajuns serdar la Orhei, poruncește ca acești bidivii să fie înșirați la trăsură și să plece cu tot calabalâcul spre noul loc de muncă (Bostan, numit în piesă Nătărăul Arifta), din fragmentul comediei **Serdarul din Orhei**, pierdut.

Dicționar: ATAN, NAC, AVER, ZBO, AVĂ, ADE, NART.

TITLURI

(Biverb ilustrat: 5, 7)

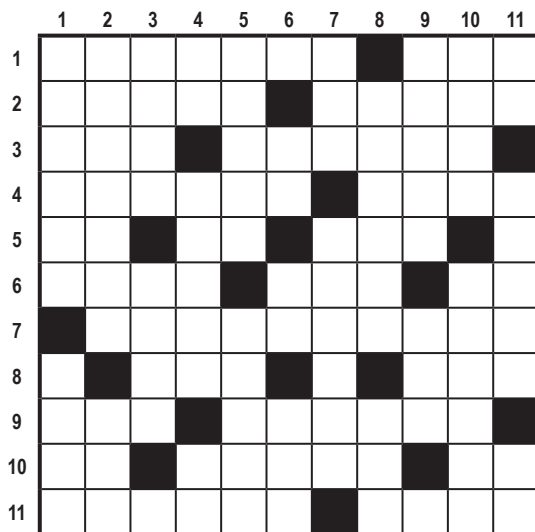

(Biverb epentetic:

OOOXXYYYO = 5, 5)

PE SCENĂ

ORIZONTAL (Comedii): **1)** Consoarta lui Grigori Bârzoii ot Bârzoieni, femeie ambițioasă, hotărâtă să parvină ca să poată pătrunde în „înalta societate” – În felul acesta. **2)** „... de la Sadagura sau Nepotu-i salba dracului”, comedie originală, succulentă și plină de vervă, jucată pe scena Teatrului Național din Iași la 23 ianuarie 1844 – Postelnicul Lunătescu din „Iașii în carnaval”. **3)** Strigăt de entuziasm – Copila văduvei Afin din „Chirița în Iași sau două fete ș-o neneacă”. **4)** E administrată de Chirița Ioanei la Viena fiindcă n-a fost atentă și s-a rătăcit prin oraș cu Guliță, în comedia „Chirița în voiaj” – Mișcare semnificativă. **5)** Stau la teatru! – Poftim! – Numeral malaiez. **6)** Trib de beduini din Arabia Saudită – Orașul Iași în limbajul Chiriței... – ...și alifia acesteia! **7)** Cum sunt comediiile și cânticelele comice ale lui Vasile Alecsandri prin conținutul lor (sg.; fem.). **8)** Primele onomatopei! – „... Păpușarul”, cânticel comic. **9)** Rupte din soare! – Tânărul care o iubește pe Luluța din „Chirița în provincie”. **10)** capul lui Enachi! – Eroină din feeria „Sânziana și Pepelea” – Se repetă la Păcală! **11)** Participanți la acțiunea comediei „Chirița în provincie”... – ...în care apare acest profesor care-l învață franțuzește pe Guliță.

VERTICAL (Drame): **1)** Ucigașul lui Despot Eraclid din drama istorică „Despot-Vodă” – „Ovidiu”. **2)** Poetul latin a cărui viață este descrisă în piesa „Fântâna Blanduziei” – Fiica vornicului Moțoc din „Despot-Vodă”. **3)** Venit

domnesc (od.) – Sentimentul înălțător descris de poetul Ovidiu. **4)** Curge în Argeș! – Șeful secuimii din Ardeal, devotat lui Alexandru Lăpușneanu, din „Despot-Vodă” – Stă pe cal. **5)** Nepoata lui August Octavian Caesar, din drama „Ovidiu” – Fibră textilă sintetică. **6)** Unse pe margini! – Cămăși țărănești – Capul Eftimiței! **7)** Atelier (abr.) – „...-Vodă”, dramă istorică în versuri, 5 acte și 2 tablouri, inspirată de domnia lui Alexandru Lăpușneanu. **8)** Împărat roman în timpul căruia se petrece acțiunea piesei „Fântâna Blanduziei” – Proeminență facială. **9)** O curtezană din drama „Ovidiu” – Râu în Rusia. **10)** Volum din lirica poetului kazah Abai Kunanbaev – Veche monedă turcească. **11)** Posezi – Așa cum este Despot-Vodă – Alexandru Lăpușneanu.

Dicționar: DUA, RIAT, IRAT, IIA, SHAS.

ACTORUL

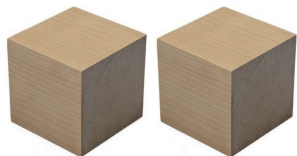
(Frazifon eliptic anagramat: $7 + (7) = 6, 7$)

- Poezie de Vasile Alecsandri, din cinci părți, fiecare având două strofe, datată 11 septembrie 1846, scrisă la Palatul Benzonus și inclusă în volumul „Doine și Lăcrimioare”, 1853;
- Localitatea natală a poetului Publius Ovidius Naso, amintită în drama „Ovidiu”.

Anagramă: Numele actorului (1869-1933), interpret în piesa „Peatra din casă”, de Vasile Alecsandri.

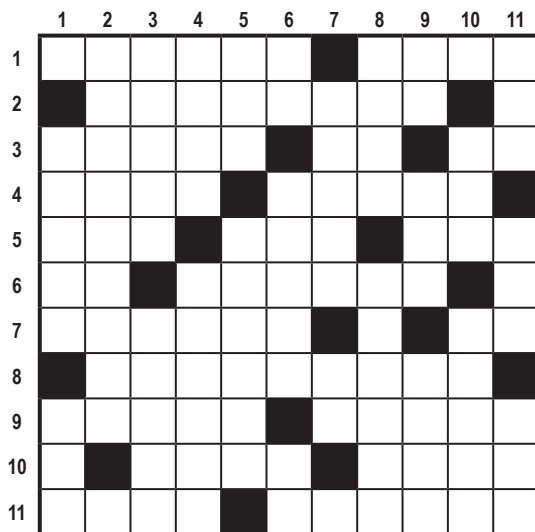
ACTORUL

(Biverb eliptic anagramat: $6 + 5 + (4) = 7, 7$)

Notă: Numele actorului născut la Târgoviște, la 24 ianuarie 1924, i-a dat viață la Naționalul ieșean lui Leonaș din piesa „Chirița în provincie”, de Vasile Alecsandri.

PE ECRANE

ORIZONTAL: **1)** Regizorul filmelor *Cucoana Chirița* (1986) și *Chirița în Iași* (1988), pe scenariile Dragăi Olteanu-Matei, ce a adaptat piesele lui Vasile Alecsandri fiind și interpreta rolului principal (Mircea) – Profesorul de franceză al lui Guliță, interpretat de Ștefan Tapalagă. **2)** Una din ficele Chiriței al cărei rol i-a fost dat actriței Bianca Ionescu. **3)** Cu alte cuvinte (reg.) – Spre – Notă muzicală. **4)** Actrița ce i-a dat viață pe ecran Luluței în pelicula *Cucoana Chirița* (1986) – „... *Napoiță ultra retrogradul*”, piesa pe care Draga Olteanu-Matei a inclus-o în scenariul din filmul *Chirița în Iași* (1988). **5)** Nu acesta – Glucocorticoid receptor (abr.) – Inedite. **6)** Camee! – Boieroaica din *Chirița în Iași* care dă un bal în cinstea Chiriței, sosită la Iași din provincie, unde isprăvniceasa îi întâlnește pe Pungescu și Bondici, pe care i-ar fi dorit gineri pentru fetele sale. **7)** A întârâta un câine – Sandu Napoiță. **8)** A doua fiică a soților Grigore și Chirița Bârzoii jucată pe ecran de Cezara Dafinescu. **9)** Grăbit la mers – Cinematograful din București unde a avut loc premiera filmului *Chirița în Iași*, la 12 decembrie 1988. Pelicula *Cucoana Chirița* a fost proiectată la cinema „Patria”, la 11 mai 1987. **10)** Dormitorul Cucoanei Chirița – Marea pasiune dintre Luluța și Leonaș. **11)** Ață pentru însăilat – Personajul colectiv din piesele cu Chirița.

VERTICAL: **1)** Interpreta Luluței din *Chirița în Iași* (Ruxandra) – Orașul Iași în viziunea moldovenească a Cucoanei Chirița. **2)** Boierul de la Bârzoieni, ajuns

ispravnic, rol creat de acest actor în ambele pelicule (Dem). **3)** Locul unde au fost duși cei doi escroci, Pungescu și Bondici, travestiți în două „orfeline”, la balul organizat de boieroica Gahița – Interpreta Chiriței, artista ce i-a dat viață personajului lui Vasile Alecsandri și pe scenă (Draga Olteanu). **4)** Vine de la Gheorghe – Copilul răzgâiat al Chiriței interpretat în ambele filme de Vasile Gherghilescu, mereu luat în derâdere de Leonaș (Adrian Păduraru). **5)** În felul acesta – Împopoțonată cum a apărut la bal Cucoana Chirița, epatându-i pe cei prezenți. **6)** Cant! – Cupă a unei betoniere – Constantin Tănase. **7)** Veseli – Bis! **8)** A realizat machiajul numai la filmul ***Chirița în Iași*** (Elena) – Face și vinde țuică. **9)** Aristița, pe margini! – Doamnă (abr.) – Veche unitate de măsură pentru capacitate a egiptenilor. **10)** Cuplu format din Luluța și Leonaș – Încăperea unde a avut loc balul dat de boieroica Gahița în cinstea Chiriței, sosită la Iași. **11)** Apariția lui Leonaș! – Omul de încredere al ispravnicului Grigore Bârzoii în ***Cucoana Chirița***, interpret Dionisie Vitcu – Apare Aristița!

Dicționar: TAMA.

CHIRIȚA

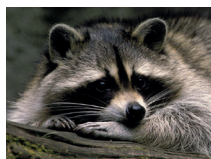
(Triverb cu incastu anagramat: $3 + 4 + 4 + 6 = DXXXX + 7-5$)

BALAȘA

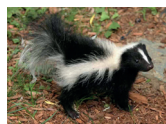
(Metagramă anagramată: $3 + 4 + 4 + 4 + XRX = 6, 5, 7$)

A

RAFIRA

(Triverb eliptic anagramat: $6 + 4 + 4 + 3 + 3 + (4) = 6, 7, 9$)

OPEREȚE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										

ORIZONTAL: 1) Scara..., piesa scrisă de Vasile Alecsandri în anul 1850, într-un act, pusă pe muzică de Alexandru Flechtenmacher și reprezentată în premieră pe scena Teatrului Național din Iași la 2 aprilie, cu Matei Millo, Theodor Theodorini ș.a., cei mai buni actori ai scenei ieșene pe atunci (Apud: G. C. Nicolescu; nom.) – Cuvântul cu care-l ironizează Marin pe Ghiță Făurin, ca fiind un bărbat flușturistic (**Crai-nou**). **2) Văduva Florineasca**, din **Scara mâtei**, curtată de vărul Ghiță, se va căsători cu prezidentul de Roman, Măgdian; în **Crai-nou** este o copilă orfană, ce-l iubește pe tânărul Leonaș – Momentul zilei de vară când începe acțiunea operetei **Crai-nou**. **3) Locul** pe care-l „haituiesc” jandarmii lui Bujor și cu Ispravnicul ca să-l prindă pe Leonaș (**Crai-nou**) – „Royal Netherlands Air Force” (siglă). **4) Tânăra țarancă**, iubita căpitanului de jandarmi, Bujor... – ...și exclamația de uimire pe care o spune când îl vede pe acesta (**Crai-nou**). **5) Vin din dreapta!** – Cupletele din **Crai-nou**: *Frunză verde; Ah, ce dulce fericire; Fa, Dochițo, puică albă; Copiliță de la munte* ș.a. **6) Tânăra** care se va mărita cu Harță în același timp cu Tarsița și Bursuflescu, oficiate de primarul Lunceanu (**Harță răzășul**) – Uvertura la **Crai-nou!** **7) Cum** îl alintă tarsița pe Anastasi Bursuflescu (**Harță răzășul**). **8) Limba** din care Ispravnicul folosește unele expresii: *Kirie eleison!* (**Crai-nou**) – Numele tânărului învinuit de furt, nediminutivizat (**Crai-nou**).

VERTICAL: 1) Prezidentul din Roman care o va lua de soție pe văduva Anica Florineasca (**Scara mâtei**). **2) Oraș** în Ecuador – Copacul din care Mărioara, fina cucoanei Săftica, din **Harță răzășul** culegea roadele, căzând unul „în spinarea cuconașului” Alecu, care-i spunea Tarsiței ceva la ureche. **3) Teacă** în care se

păstrează cutea pentru coasă (reg.) – Locul de baștină al lui Harță, „unde au trăit și murit părinții”, strămoșească, cu „livadă răsădită de bietul bunul meu Vasile Harță” (pl.; **Harță răzășul**). **4)** Hormon cortico supra-renal (abr.) – Țăranul hâtru, pus pe șotii, vecinul lui Anastasi Bursuflescu, cu care face afaceri ieșind în câștig (... **răzășul**). **5)** Grădinarul de la moșia văduvei Anica Florineasca, soțul Floricăi (**Scara mâtei**) – Mamifer din Tibet. **6)** Oscior – Mătușa de la țară. **7)** Intrarea la teatru! – Lac în Canada – Bidiviul pe care Magdian îl lăsa la marginea satului când venea la văduva Anica peste noapte, ca să nu-l vadă nimeni (**Scara mâtei**). **8)** Teama de care este cuprins Ispravnicul când a aflat că „hoțul care a furat cei 40.000lei din lada sămîșiei s-o găsit” fiind fiul acestuia, să nu fie destituit din funcție (**Crai-nou**) – Întrebare. **9)** Din când în când – Nimfă a pădurilor (mit.). **10)** Cunună! – Vărul Ghiță al văduvei Anica Florineasca, păcălit de aceasta (**Scara mâtei**).

Dicționar: TIOC, RAE, ECHO.

ACTRIȚA

(Biverb dublu eliptic anagramat: $5 + 4 + (4) + (7) = 9, 9$)

DOI EROI

(Biverb metagramă: XXXXXC + XXU + XAXXX + VXXX = 11, 7)

ACTORI

	1	2	3	4
1	8	10	3	1
2		4	2	15
3	5	14	9	11
4	13	6	12	7

ORIZONTAL: 1) Sat component al comunei Poienari, din județul Neamț. 2) Chiot. 3) Farfurie (reg.). 4) Localitate în Arabia Saudită.

VERTICAL: 1) Hidrogen (simbol) – Theodor cel mic. 2) Port pescăresc pe coasta de răsărit a insulei Fata-Hiva, din arh. Marchize (Melanezia). 3) Localitate în Germania, pe râul Lütz. 4) Cal cu părul castaniu-închis.

Dicționar: HAGG, OUIA.

De la 1 – 14: Actorul ieșean (1897-1971), a întruchipat-o pe Chirița lui Vasile Alecsandri, în travesti, în peste 1500 de spectacole (2 cuv.).

	1	2	3	4
1	7	2	4	5
2	12	11	8	6
3	1	10	9	3

ORIZONTAL: 1) Stă deasupra plitei. 2) Cuvânt francez (= cu) utilizat pe partiturile muzicale. 3) Fiord în Groenlanda.

VERTICAL: 1) Cui de fier bătut la potcoavele cailor ca să nu alunece iarna pe zăpadă. 2) Ornament arhitectural în formă de ou. 3) Sat în județul Timiș. 4) Orașel în Ungaria.

Dicționar: TES, ACS.

De la 1 – 12: Actorul ieșean (1900-1983), unul din cei mai populari slujitori ai scenei, interpret de excepție al lui Grigore Bărzoii din Chirița în provincie și al lui Barbu Lăutarul (2 cuv.).

	1	2	3	4	5
1	13	2	7	5	14
2	3		4	11	10
3	12	9	8	1	6

ORIZONTAL: 1) Mănunchi de fire metalice răscucite, folosite la tractat. 2) Sulf (simbol) – Puilul caprei. 3) Scrisul cu caracteristicile lui (pl.).

VERTICAL: 1) „Clubul Sportiv Școlar” (siglă). 2) Unica! – 50 la romani. 3) Prefix pentru viață. 4) Scriitorul rus Tolstoi. 5) Pline de umezeală.

De la 1 – 14: Actor ieșean (1880-1932), despre care Ionel Teodoreanu a scris: „artist de mare rasă comică, a fost steaua Teatrului Național al Moldovei” (2 cuv.).

	1	2	3	4	5	6
1	1	9	7	16	4	5
2	3	2	6	13	14	11
3	8	10		12	15	17

ORIZONTAL: 1) A-i da cuiva o misiune specială. 2) Locuitor din sudul Peninsulei Balcanice. 3) În atac! – Cheamă rațele.

VERTICAL: 1) Oferit. 2) Perioadă geologică. 3) În bloc! 4) Struțul australian. 5) Parte a corpului. 6) Vârste.

De la 1 – 17: Actrița care i-a dat viață pe scenă și pe ecran **Cucoanei Chirița** (3 cuv.).

	1	2	3	4	5
1	8	7	13	9	10
2	6		2	3	14
3	5	12	1	4	11

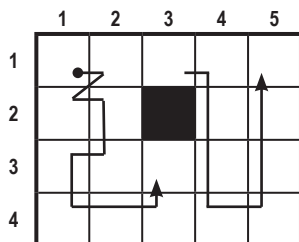
ORIZONTAL: 1) Scriitor român, autorul monografiilor „Ovid Densușianu” și „C. A. Rosetti” (Marin). 2) Uni! – În mijlocul taluzului! 3) Compozitor și pianist francez, autorul baletului „Bolero” (Maurice).

VERTICAL: 1) Tribut (od.). 2) Urania (simbol) – Vârful acului! 3) Are un gol. 4) Arborele de cauciuc din America. 5) Primii rulmenți!

Dicționar: ULÉ.

De la 1 – 14: Actorul ieșean (1924-1986) al cărui rol, **Leonaș**, din piesa lui Vasile Alecsandri **Chirița în provincie** i-a adus consacrarea (2 cuv.).

JOCUL SĂGEȚILOR

ORIZONTAL: 1) Un râu mai mic. 2) Ului! – Marginile digului! 3) Nord (simbol) – Arbustul veverițelor. 4) Pictor rus de origine franceză, autorul portretului scriitorului L. N. Tolstoi (1831-1894) – Vorbă de răs.

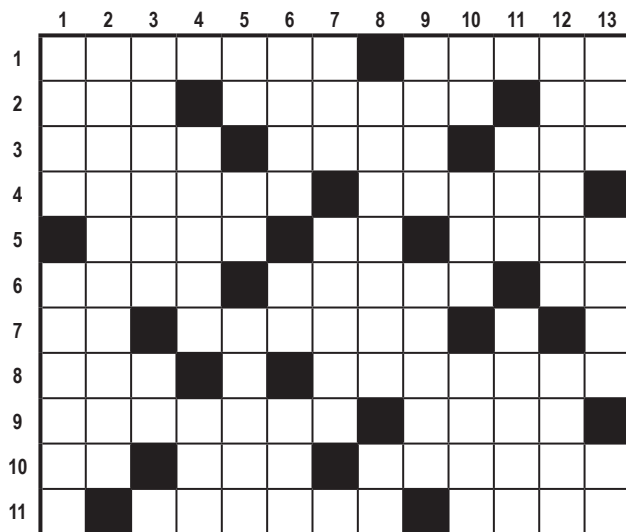
VERTICAL: 1) Insulă în largul coastei de nord-vest a Coreei de Sud. 2) Dumnezeu unic al islamului. 3) Ester! – Pe ele. 4) În van! – Ființă supranaturală. 5) Varietate de struguri albi, cu boabe sferice, buni la gust.

Urmărind cele două săgeți (2 cuv.: 4, 6 și 4, 5) veți afla numele scenaristului și al regizorului filmului documentar „Mirceștii în pastel”, realizat în anul 1964.

(Biverb cu incastu anagramat:
5 + 5 = XXXXXX XXXCX)

TRADUCERI

ORIZONTAL: 1) „... în provincie”, „... în Iași”, comediile traduse în germană și, respectiv, rusă – Pastel tradus în bulgară, germană, sârbă, rusă. **2)** „... și domnița”, poezie tradusă în rusește de I. Valici (neart.) – A tradus în limba rusă „Istoria unui galbân și a unei parale” – Otilia Cazimir. **3)** Localitate în Rusia – Limba în care au fost traduse foarte multe lucrări ale lui Vasile Alecsandri, atât versuri, proză cât și teatru – Interjecție. **4)** „... Siretului”, pastelul tradus în franceză, germană, italiană, maghiară și rusă pl.; neart.) – Pastel tradus în limba rusă de Vs. Rojdestvenski (neart.). **5)** Mătușă (Ban.) – Primele vocale – „... și hoțul”, poezie tradusă în rusă de Vs. Azarov (nom.). **6)** O cană întoarsă! – A editat volumul „Opere alese” de Vasile Alecsandri în 1972, la Chișinău, în limba rusă – Pe el. **7)** Primele din „Dimineața”! – Țară europeană unde a apărut volumul antologic „Versuri și proză românească” și în care Vasile Alecsandri este prezent cu poeziile „Hora Unirei”, „Miezul iernii”, „Sania”, „Unor critici” și cu un fragment de proză din „Călătorie în Africa” (1956). **8)** Perioade mari de timp – Limba în care Oskar Kehrner a tradus în 1952 „Istoria unui galbân”. **9)** Oraș în Italia vizitat de Vasile Alecsandri – Femeie leneșă (Mold.). **10)** Posezi – Coautor al „Antologiei poezilor români”, apărută în 1951 la Budapesta, în care Vasile Alecsandri este prezent cu „Deșteptarea României” – „1848”, „Steluța” și „Viscolul” (Istvan) – Volumul de poezii apărut în 1956 la Chișinău, cuprinzând

11 titluri din creația „bardului din Mircești”. **11)** Cunoscută editură budapestană unde au apărut poeziile „Maghiara”, „Păsărica mărei”, „Bărăganul”, în volumul „Cu ceruri strămutate” (1969), tălmăcite de Szezler Ferenc – Aurul din deget.

VERTICAL: 1) A ilustrat volumul „Introducere în poezia românească”, apărut la Paris (1961) în care se poate citi și „Doina” lui Vasile Alecsandri (Alexandre) – „... și minciună”, poezia tradusă de B. Tomașevski în rusește (neart.). **2)** Cunoscută poezie patriotică a lui Vasile Alecsandri tradusă în germană, engleză și rusă (2 cuv.). **3)** Țara în care a apărut volumul „Antologia poeziei românești” (1961) ce cuprinde „Doina”, „Cântic haiducesc”, „Deșteptarea României”, „Malul Siretului”, „Balta”, traduse de Mario De Micheli și Dragoș Vrânceanu – Elena Negri. **4)** „... din Mircești”, pastelul tradus în bulgară și rusă – Poet român contemporan (Eugen). **5)** Ion Horea – Din „Bradul”! – Funcționar public. **6)** Poezie tradusă de Szezler în maghiară (pl.) – Costel Georgescu – Prefix cu sensul egal. **7)** Medic, la sumerieni – Mare fluviu european. **8)** „... unui galbân”, proză tradusă în germană de Oskar Kehrer și în rusă de A. Komarovski (nom.) – Început de baladă! **9)** Vârf în Munții Rodnei (2280 m) – Un fel de gondolă. **10)** Pară! – Localitate în Nigeria – A mia parte. **11)** Teodor alintat – Blond. **12)** „Ostașii...”, volumul lui Vasile Alecsandri din care s-au tradus poeziile „Sergentul” (germană, sârbă, rusă) și „Peneș Curcanul” (maghiară și rusă) – Momeli pescărești. **13)** Parte a unei piese de teatru – „Balta...”, proza ce a cunoscut versiuni maghiare și rusești – Dumnealui.

Dicționar: ERAL, UINA, CILA, ISO, NSU.

TEATRALĂ

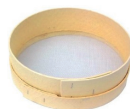
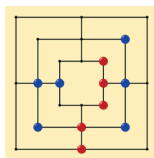
(Metagramă anagramată:
7 + XXNXXXX = 4, 10)

V

(Triverb: 5, 2, 7)

U
B

(5, 2, 8)

Irina IVAN

Salcia

Piesă de teatru scrisă de
Vasile Alecsandri.

CRITICII

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													

ORIZONTAL: 1) Personalitate a culturii noastre, autorul monografiei „Vasile Alecsandri” (1965) – Arbore. **2)** Scriitor român, care în 1887 publica în „Epoca” nr. 560 articolul „Vasile Alecsandri și «Fântâna Blanduziei»” – „... la Mircești”, pastel de V. Alecsandri (neart.). **3)** Coborârea unui avion pe verticală – Autorul studiului „Vasile Alecsandri”, publicat în volumul „Metonimii” (Aurel). **4)** Vargă – Poetul care a îngrijit volumul „Vasile Alecsandri – Poezii”, apărut în „Biblioteca pentru toți copiii” a editurii „Ion Creangă” (1985) – Cută pe față. **5)** Seminție – Singulară. **6)** Poetul evocat de Mihai Eminescu în „Epigonii” – Poet român (Nicolae). **7)** Fiord în Danemarca – Autoarea studiului „Dramaturgia pe teme istorice a lui Vasile Alecsandri”, apărut în „Revista de istorie și teorie literară”, nr. 2, 1972. **8)** Contrariat – Reumatism articular acut (abr.) – Sufix „creator”. **9)** A azvârli – Acidul ribonucleic (abr.) – Servește! **10)** Viniciu Gafița – Unu la zero! – Imediat. **11)** S-au întors! – A semnat cuvântul înainte la cartea „Poezii” de Vasile Alecsandri (1986) – Cum a fost numit Vasile Alecsandri de Mihai Eminescu în „Epigonii”, ca fiind un mare poet al poeziei românești.

VERTICAL: 1) Critic literar român, autorul antologiei „Pasteluri” (1972) și semnatarul prefeței la „Poezii”, ediția a II-a, în două volume (1977) din creația lui Vasile Alecsandri (Paul) – A stabilit textul și notele la cartea „Despre literatură și artă” a lui Barbu Delavrancea, în care este inclus și articolul „Despot-Vodă”,

publicat pentru prima dată în „Epoca”, I, nr. 43, 11 ianuarie 1886 (Elena). **2)** Alexandru Dima – Vechiul do – Autorul volumului „Schite din literatura română” în care a inclus și eseul „Vasile Alecsandri” (Nicolae). **3)** Valoros critic român, autorul studiului „Vasile Alecsandri”, în „T. Maiorescu și contemporanii lui” (Eugen). **4)** Criticul ieșean, a scris „Vasile Alecsandri (Un junimist patruzeciopist)”, în „Viața românească”, nr. 4, 1906. **5)** Flaut persan – Dânșii – Telecomunicații (abr. milit.). **6)** Studiu restrâns – Andrei Turcu. **7)** Șerban Cioculescu –... Vianu, autorul cărții „Alecsandri, Eminescu, Macedonski” (1974) – Bold. **8)** Popor din vechime – A publicat în 1927 volumul „Alecsandri și Italia”. **9)** Autoarea ediției de „Correspondență” a lui Vasile Alecsandri, cu prefața lui G. C. Nicolescu (1960). **10)** Secure! – Brânză dulce – Poet arab. **11)** Autorul studiului critic „Vasile Alecsandri” (1894) – Diftong latin. **12)** Plase de pescuit – Coș de fabrică. **13)** A scris despre „Teatrul lui Alecsandri și depășirea diletantismului” (Vicu) – La Fundația „M. Kogălniceanu” din București a publicat „Vasile Alecsandri refuzat la Comedia Franceză” (1940).

Dicționar: ISE, URG, NEI.

CRITICII

(Rebo eliptic anagramat:
4 + 3 + (4) = 10)

(Biverb eliptic anagramat:
3 + 3 + (5) = 4, 6)

DRAMATURGUL

(Biverb eliptic anagramat: 5 + 4 + 5 + (3) = 6, 10)

Coordonatorul colecției: **Serghei COLOȘENCO**
Culegere text: **Constantin Romete**
Tehnoredactare: **Bogdan Artene**
ISBN 978-606-573-436-4

Apărut: **august 2018**
Editura **SFERA**, Bârlad
Str. C. Hamangiu nr. 15
Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad

Plachetă apărută sub egida
Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”
Bârlad

DEZLEGĂRI

P.2: GHICA – AHMED – ALEXANDRU – CRIMA – T – URS – ANA – TRON – OT – ROSI – ON – APE – MV – CAZ – AMAL – I – SUCEAVA – E – NAP – ALBERT – AMANT – URARE – ODE – ERETIC – GRADINI – ABA. **P.4:** DESAG – JASP – DEZDOI – RSP – IC – ARDOARE – SOTNII – BIR – TRICOTA – TM – I – CIOTCA – A – UNT – IAUPT – ALI – AZURII – VOTIVA – ADA – VOILA – URDA. **P.5:** *Săritura calului:* SPANCIOC – HARNOV – STROICI – TOROIPAN. *Despot-Vodă:* OMENI – ROZEL – ITIRI – TOMA – A – ICTUS. *Domnul:* LĂPUȘNEANU (păun + lăstun). **P.6:** HORATIU – AVS – ADONIS – SCIT – SEMI – MECENA – N – AEV – ILA – N – SUC – SLAVICI – GETTA – IUA – MURRA – HABRO – ASAI – NA – IAC – ST – STEJAR – H – A – STEA – CEGI. **P.8:** NICOLESCU – NIL – OVIDIU – OSTENI – TOMIS – DROUHET – TRON – URI – SOLI – AIT – STANCA – AE – RUINI – MAL – BTR – A – IULIA – OAA – A – C – MEB – DACIA – MESENIA – STERN – USA – USMA – E – HO – SALUS – OCTAVIU – SRAD – EROS – APA. **P.10:** GRIGORE – IULI – IASI – CUCULEȚ – UMPLE – ROBI – I – BARZOI – PISIC – ESAE – OFITER – AAV – INELE – OG – GNCA – SA – ANI – F – INCET – AFIN – RAC – AR – ODAIE – ARII – ENFIN – R – CHIRIȚA – OALE. **P.12:** PIRONI – CHERAN – TIVITI: CHIRITA IN PROVINCIE. RADULESCU – IONESCU – GRIGORIU – DAFINESCU – ARAMĂ – BRUSTUR – LEONAS. CUÇOANA – CHIRITA – IN – BALON – MATEI – MILLO. **P.13:** CLEFT – EH – EN – MARCH. PISIC – ATATA – LIU – I – AR – TS – TIGLA – ARISTITA: CALIPSITA – GULITA. *Satul Chiritei:* BĂRZOIENI (bozie + arin). *Guliță:* ALFONS RADVANSCHI (Han + Sion + Vlad + Fărcaș). **P.14:** ESENIN – SEPALA – PA – ZA: SANZIANA ȘI PEPELEA. *Compozitorul:* WACHMAN (Bach + Pann). **P.15:** NAUCESCU – MOGHIOR – H – DAR – INIMA – E – BARZOI – Z – SU – LICA – NL – PLUTASI – I – AMNAR – EMU. *Fata Chiritei:* CALIPSITA (alpinistă). **P.16:** PAPURA – TOMA – AMARATI – LAC – SORA – PADURE – ARL – CORURI – R – EZE – NN – CA – IMAM – DASCAL – O – EOA – TU – U – LACUSTA – RZN – URS – PITICA – NT – SANZIANA – AER – TAI – NAS. **P.18:** MATACHE – ATESTAT – NASTASI – ORAR – ACC – NECULAI; BALASA – RUA – EV – URZICA – SEAMAN – TARATA. *Titlu:* PEATRA DIN CASĂ (câine + țap + răs + dam). **P.19:** O – GAFIA – F – SLOIMESCU – T – LA – TRON – IAD – PRUND – RIT – OH – U – COMIC – ARC – IMERGOLD – VERS – IAPA. *Carte de vizită:* IORGU DE LA SADAGURA. **P.20:** PIATA – ARIFTA – AVDELAS – DRAG – CAEN – LAS – ALL – ANL – PINTEN – A – L – AMIC – RATIE – AT – ȘTEFAN – R – NASTASIA – SOT – ARE – SANZIANA. **P.21:** STOLER – LILA – O – PIERIT; LIPITORILE SATELOR. **P.22:** SCARAMATEI – AR – PACALA – HR – HAIMANA – SOT – VIVANDIERA – A – NASTASIA – N – ROMAN – UHU – TD – LUE – GURA – NIA – AF – SURUGIUL – MILLO – VIENA. **P.23:** BOCANC – ORATII – INCOLO – EROTIC – ROCOCO – IESIRI. DEMERS – OD – CLEVETICI – TARA – EROS – SENIN – LT – ATATATA – R – SINAPOILA – ICUI – RAFT. **P.24:** NARAV – ALICI – SANII/IASII IN CARNAVAL. ALICE D' IRMONT – ARMAND DE BRÊME – BEREZNIINE – JULIETTE; *Despot-Vodă:* ALBERT, CARMINA; CIUBĂR-VODĂ (cobră + vidră); CIUBĂR-VODĂ; MAICA FEBRONIA (mac + viorea + afin). **P.25:** GANGANU – ASA – OBEZ – MILESCU – BE – BIELA – E – LEONIL – TEOC – TNT – AGLAITA – SIT – SPIC – PESTRIT – ALC – AOLI – GAROFA – L – ACUTE – RP – COMISAR – ANALOGE – TITIREZ – UCRAINA – N – MACSON. **P.26:** TANU – ECAL – TAMI – ETEU: CETATEA NEAMTULUI. ARHETIP – REUSITE – VALTRAP – INARITE – NUMERAL – TRISARE – ERSILIA. *Săritura calului:* SÂNZIANA ȘI PEPELEA, PEATRA DIN CASĂ. **P.27:** DOLE – MILI – ORAL – ITSU – VIIR: DOI MORTI, RUSALIILE. *Actorii:* ȘTEFANI IULIAN (sulfînă + țelină); nicolae luchian (Liceanu + Holban). *Titlu:* FĂNTÂNA BLANDUZIEI. **P.28:** STINSA – FRAHT – TEO – OMPI – LER – A – NIL – ALBIRE – NAPADIRE – MSN – COACAZA – HACA – O – PIN – PIANU – VIU – VIORI – BA – ROSII – NIMROD – I – ASTRI – AICI – GAR – ESSEN – CO – ALICA – TOALE – RAU – ZEUL – IGE – IULIU – LIGNIT – UT – OLT – A – TUN – LEAC – DANTELA. **P.29:** BARBU LĂUTARU (Albu + Bratu + Luca); ION PAPUSARIUL (oi + răs + lupi + păun); SANDU NAPOILĂ (Pann + Ludo + Săhau). **P.30:** CLEVETICI – BT – HORATIU – OARE – IRINA – LUNGUL – RANA – LIA – LSL – IR – TOMA – CATI – T – LOVI – VIREIA – ACERI – SOV – RC – LO – DRIORI – A – SANZIANA – AD – URA – UDO – SNAP – MASA – ADELINA. **P.31:** NUNTA ȚĂRÂNEASCĂ. **P.32:** CHIRITA – NAE – LULUTA – SARL – ANICA – IORGU – SANZIANA – A – D – A – CALIPSITA – RADA – NEONIL – I – LUNATESCU – PETCU – ADELA – ENACHI – ITIC – TRIBUNESCU. **P.33:** CHIRITA – ANICA – LUNATESCU – NAE – IRINA – NEAMUS – R – TITIREZ – TACHI – E – CATI – SABIUTA – BALAU – SOLDAN – ENACHITA – SARL – NASOEAN – VULPE – CLARA – RUTUBA – G – IBIS – ARISTITA – MIHALUTA – ZOIL. **P.34:** SPATARI – DAN – ARNAUT – VODA – TIARE – NEMES – RN – ARMEAN – T – ATAN – AGA – VA – R – VIZIR – OIS – CO – BOIER – I – DOCTOR – BAN – UMAR – IA – NAC – PITAR – VADRA – AS – IMPARATI. **P.35:** HARȚĂ RAZAȘUL; SCARA MÂȚEI (scai + ram + ațe). **P.36:** CHIRITA – ASA – IORGU – TACHI – URA – LULUTA – BATAIE – GEST – AT – NA – DUA – I – RIAT – IES – IR – UMORISTICA – P – ONP – P – ION – OAR – LEONAS – EN – SAFTA – AA – TARANI – SARL. **P.37:** VASILE TONEANU (Veneția + Sulmona). VALERIU BURLACU (cuburi + lulea + vârf). **P.38:** DRAGAN – SARL – ARISTITA – E – ADECA – LA – DO – RUSU – SANDU – ALT – GCR – NOI – ME – GAHITA – O – ASMUTI – U – SN – CALIPSITA – TUTIT – SCALA – E – ETAC – AMOR – SAIA – TARANI. **P.39:** DRAGA OLTEANU-MATEI (mei + algă + năut + oțetar). ILEANA STANA IONESCU (cai + elan + enot + asin + urs). RODICA POPESCU BIȚĂNESCU (sconcs + bour + țapi + ied + iac + pume). **P.40:** MATA – MOTPAN – ANICA – SEARA – G – CODRU – RNAF – DOCHITA – IRA – IN – CANTECE – U – A – MARIUCA – CR – NASTASACHI – GREACA – LEON. **P.41:** ARISTIZZA ROMANESCU (Maroc + Zair + Suez + Tunisia). BURSUFLESCU, TARSITA (bursuc + leu + catâr + vită). **P.42:** HOLM – UIU – TIER – HAGG: MILUȚĂ GHEORGHIU. HOTA – AVEC – CASS: COSTACHE SAVA. CABLU – S – IED – SLOVE. VASILE BOLDESCU. **P.43:** DELEGA – AROMAN – TA – UTI: DRAGA OLTEANU-MATEI. BUCUR – I – ALU – RAVEL: VALERIU BURLACU. PARAU – UL – DG – NALUN – GHE – HA: PAUL ANGHEL, RADU HANGU. TEOFIL VÂLCU (flaut + viole). **P.44:** CHIRITA – IARNA – HOT – HAZINA – OC – ERAL – RUSA – TST – MALURI – TUNET – UINA – VO – SORA – ANAC – CORBU – IL – DI – ANGLIA – B – B – ERE – O – GERMANA – VENETIA – CILA – AI – VAS – BALADE – R – AURORA – INEL. **P.45:** STAN COVRIGARUL (castron + lingură). DEBUT ÎN TARSITA. IASII ÎN CARNAVAL. **P.46:** CALINESCU – POM – ODOBESCU – SERI – R – VRIE – MARTIN – NUIA – UTAN – RID – ETNIE – UNICA – R – A – ELIAD – NASTA – ISE – TOMESCU – SOCAT – RAA – URG – ARUNCA – RNA – NA – VG – UO – ACUMA – N – UAS – MICU – REGE. **P.47:** IBRAILEANU (liră + nai + tube). PAUL CORNEA (ren + lup + coadă). VASILE ALECSANDRI (vidre + asin + șacal + leu).